

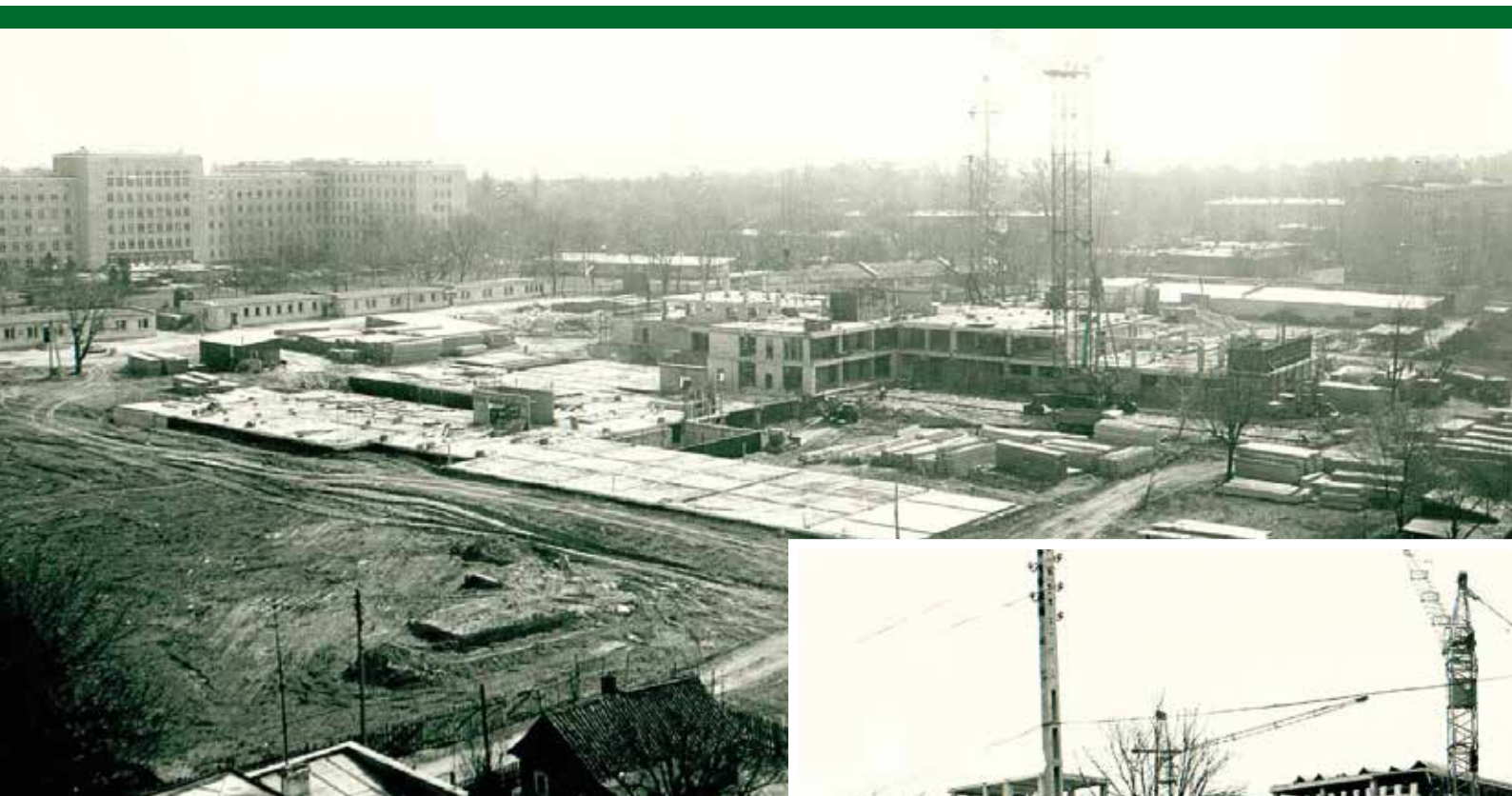

MEDYK BIAŁOSTOCKI

MIESIĘCZNIK UNIWERSYTETU MEDYCZNEGO W BIAŁYMSTOKU

Nr 01 (165)

STYCZEŃ 2019

Jubileusz szpitala dziecięcego

s. 5-8

AKTUALNOŚCI

Czas na psychiatrię

s. 9

AKTUALNOŚCI

Kronika UMB 2018

s. 20-31

ISSN 1643-3734

111,1 km dobra

To miała być tylko akcja informacyjna o dystrofii mięśniowej, chorobie z którą innowacyjnymi metodami chce walczyć Klinika Rehabilitacji Dziecięcej UDSK, a wspiera ją w tym od strony zdobywania środków Stowarzyszenie ProSalute (szefowa to prodziekan prof. Elżbieta Krajewska-Kułak). Robienie łańcuchów choinkowych przez chore dzieci to rehabilitacja. Informacja poszła w świat i okazało się, że łańcuchy chcą robić wszyscy!

W efekcie 450 zespołów z 200 miejscowości w kraju zrobiło łącznie 111 km 119 m i 57 cm papierowego łańcucha choinkowego. Aby to wszystko ze sobą połączyć pracowało kilkudziesięciu wolontariuszy.

Po zmierzeniu łańcucha, zajmą się nim artyści z Supraśla. W planach mają jego sprasowanie i wykorzystanie w swoich pracach. ■

BDC

Od Redaktora

Marcin Tomkiel
Redaktor naczelny
Medyka Białostockiego

Niska temperatura i opady śniegu w styczniu (ostatni raz tak obfite odnotowano 9 lat temu) przypomniały białostoczanom, że mamy problem ze smogiem. Przekroczenie norm emisji spalin wyczuwalne zmysłem węchu, potwierdzały medialne newsy i aplikacje na urządzeniach mobilnych. Cóż, Polska węglem stoi, zatem byle do wiosny! Tymczasem swoją nową partię nazwaną nomen omen „Wiosna”, zaprezentował jeden z młodych liderów lewicy.

Dlaczego o tym wspominam? Otóż wśród licznych postulatów programowych pojawiły się te dotyczące zdrowia Polaków. Obiecany dostęp do lekarza specjalisty w ciągu maksymalnie 30 dni, likwidacja kopalni i ogrzewania w oparciu o węgiel do 2035 r., czy pełne dofinansowanie in vitro. Dziennikarze, ekonomiści i przeciwnicy polityczni pytają, skąd na to wszystko przywódca nowego ugrupowania weźmie pieniądze? Czy w ważnym roku podwójnych wyborów (europejskich i parlamentarnych) kondycja polskiej służby zdrowia i sposób jej finansowania zdominują debatę publiczną? W interesie pacjentów, miejmy nadzieję, że tak. Cóż, pożyjemy, zobaczymy.

Nadzieja na zakończenie wyzysku młodych lekarzy pojawiła się w ministerialnych planach. Przygotowana nowelizacja prawa znosi

wolontariat. Do tej pory młody medyk, który nie dostał się na rezydenturę, zdobywał specjalizację pracując za darmo (w przeciwieństwie do kolegów na rezydenturze opłacanych przez resort zdrowia). Jak zapowiedział minister prof. Ł. Szumowski, po nowelizacji wysokość pensji lekarza podczas zdobywania specjalizacji nie będzie niższa od płacy minimalnej.

Wróćmy jednak z korytarzy resortu zdrowia do Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. Tegoroczny styczeń okazał się niezwykle ważny w historii Kliniki Okulistyki USK. Odbył się tam pierwszy zabieg przeszczepienia rogówki. Operację wykonała dr Agnieszka Budnik pod okiem konsultanta krajowego prof. dr hab. Marka Rękasa. Przeszczepienie rogówki jest zabiegiem chirurgicznym, który polega na zastąpieniu patologicznie zmienionej tkanki pacjenta zdrową, pobraną od dawcy. Białostocka klinika już od kilku lat przygotowywała się do wdrożenia tego typu operacji. Lekarze jeździli szkolić się do innych ośrodków i są gotowi, by samodzielnie przeprowadzać takie zabiegi.

Zdarza się, że jedna rogówka ratuje wzrok dwóm pacjentom - jednemu wszczepia się warstwę zewnętrzną, a drugiemu wewnętrzną. Obecnie tego typu operacje wykonywało kilka ośrodków w Polsce, na sianie wschodniej jedynie Lublin. Życzę całemu zespołowi kliniki udanego i szybkiego wdrożenia tych unikatowych umiejętności. Pacjenci z Podlasia czekają.

Marcin Tomkiel

Spis treści

- 4 | **Absolwenci: kierunek Boston!**
- 4 | **Spacer w przeszłość**
- 5-6 | WOJCIECH WIĘCKO
Trzydziestolatek+ Pora na jubileusz
- 7-8 | ROZMAWIAŁ MARCIN TOMKIEL
Kulisy powstania szpitala dziecięcego
- 9 | **Czas na psychiatrię**
- 10 | **Biblioteka coraz bardziej „e”**
- 11 | **Powiedz coś, a powiem ci czy jesteś chory**
- 11 | **W skrócie na UMB**
- 12 | **Cukrzyca w rodzinie, cukrzyca u dziecka?**
- 12 | **Tykająca bomba w brzuchu**
- 13 | **Nowotwór a posiadanie dzieci**
- 14 | **Przeszczep rogówki**
- 15-16 | ROZMAWIAŁA KATARZYNA MALINOWSKA-OLCZYK
Jak się leczy w Japonii?
- 17-18 | DR STANISŁAW SIERKO
Przypadek
- 19 | **Kwestionariusz osobowy.
Agnieszka Urszula Błachnio-Zabielska**
- 20-31 | OPRACOWANIE:
MUZEUM HISTORII MEDYCZYNY I FARMACJI UMB
KRONIKA UMB 2018

SKŁAD REDAKCJI:

Redaktor naczelny: Marcin Tomkiel
Zastępca redaktora naczelnego: Adam Hermanowicz
Sekretarz redakcji: Katarzyna Malinowska-Olczyk
Redakcja: Tomasz Dawidziuk, Magdalena Grassmann, Wojciech Więcko;
współpracownicy: Alina Midro, Wojciech Sobaniec, Anna Worowska
Korekta: Ewa Krzemińska **Skład i druk:** AlterStudio
Projekt strony internetowej: Monika Fiedorowicz **Projekt okładki:** AlterStudio

ADRES REDAKCJI:

Biblioteka Główna Uniwersytetu Medycznego
15-089 Białystok, ul. Kilińskiego 1, tel. (85) 748 54 85, email: medyk@umb.edu.pl
www.medyk.umb.edu.pl

Absolwenci: kierunek Boston!

Komitet Organizacyjny 8. Zjazdu Absolwentów oraz Przyjaciół AMB/UMB w Ameryce Północnej zaprasza Was na kolejny zjazd, tym razem w Bostonie (MA)
- informuje w mailu Włodzimierz Łopaczyński, szef stowarzyszenia absolwentów.

Termin: 6-8 września 2019 r., wstępna lokalizacja: hotel Royal Sonesta Boston. Gospodynią zjazdu będzie dr Irena Druzba-Lobsenz. Na razie więcej szczegółów nie jest znanych, ale na dobrą sprawę te są kluczowe.

Zjazdy absolwentów AMB/UMB w Stanach Zjednoczonych to pomysł samych absolwentów, których życiowe losy pokierowały właśnie za ocean. Stowarzyszenie działa na wzór tych amerykańskich, ale w polskich

realiach to nowość. Pierwsze spotkanie odbyło się w 2011 r., a jakże, w stolicy USA - Waszyngtonie.

Cele stowarzyszenia związane są z integracją absolwentów naszej uczelni (zwłaszcza tych żyjących w Ameryce Północnej, choć nie tylko), wsparcie naukowe dla obecnych studentów czy naukowców UMB, ale też promocja samej uczelni za granicą i budowanie jej pozytywnego wizerunku.

Warto tylko dodać, że wielu naszych absolwentów w USA czy Kanadzie odniosło naukowy, ale też zawodowy sukces. Mogą pochwalić się naprawdę ogromnymi osiągnięciami. Zajmują prestiżowe stanowiska, niektórzy współpracują z renomowanymi zespołami naukowymi. Bardzo cenne są ich kontakty naukowe, w których chętnie pośredniczą. ■

BDC

Pałacowe piwnice można zwiedzać od jesieni, jednak to styczniowe spotkanie należy traktować jako ich oficjalną prezentację, fot. Zbigniew Wasilewski

Spacer w przeszłość

Zaproszeni zostali znamienici goście, do tego władze uczelni, a wszystko po to, by zaprezentować ścieżkę historyczną ukazującą w pełni historię Pałacu Branickich i Białegostoku.

To pałacowa nowinka o której pisaliśmy już wielokrotnie. Jesienią stała się dostępna dla zwiedzających, ale to właśnie połowę stycznia można określić jako jej oficjalny debiut.

„Spacer w przeszłość. Konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego Pałacu Branickich w Białymstoku” – to projekt w którym przygotowano zupełnie nową trasę turystyczną wiodącą przez pałac (tu pomocne są infokioski) aż po zachowane najlepiej XVII-wieczne piwnice (te ożyły dzięki multimediom). Do tego wyremontowano Aula Magna, pałacową kaplicę oraz mur i rzeźby stojące na dziedziń-

cu. Całość pochłonęła 3 mln zł, a większość środków pochodziła z funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Rozwoju Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 (PO RWP), oś priorytetowa VIII: Infrastruktura Dla Usług Użyteczności Publicznej działanie 8.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego. ■

BDC

Trzydziestolatek+ Pora na jubileusz

22 grudnia 1988 r. formalnie powołany został Dziecięcy Szpital Kliniczny w Białymstoku. Budowany był... 23 lata. Pech, jaki prześladował tę inwestycję, przekroczył chyba wszystkie możliwe skale.

Pomysł utworzenia szpitala dziecięcego powstał w latach 70. Wówczas używano się nazwy „białostockiego ośrodka pediatrii klinicznej”. Powody były bardzo prozaiczne: na Podlasiu mieliśmy najniższy w kraju wskaźnik łóżek pediatrycznych w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców oraz brak akademickiej pediatrii.

Plany kontra rzeczywistość

Starania nad rozpoczęciem inwestycji rozpoczęła prof. Maria Rudobielska (w tym okresie kierownik Instytutu Pediatrii AMB). Zaangażowała ona ówczesne władze miasta i województwa, władze uczelni (rektor Konstanty Wiśniewski) oraz grupy ludzi życzliwych dzieciom. W rezultacie 1 listopada 1974 r. powołano Społeczny Komitet Budowy Wojewódzkiego Centrum Zdrowia Dziecka w Białymstoku. Jego głównym celem było gromadzenie społecznych środków pieniężnych oraz działalność w kierunku rozpoczęcia budowy. Uczelnia zaczęła też rozpowszechniać cegiełki wśród instytucji i organizacji publicznych. W ciągu roku zebrano 6,5 mln zł pochodzących z darowizn zakładów pracy i osób fizycznych.

W 1975 roku opracowano dokumentację techniczną oraz ustalono lokalizację inwestycji. Rozpoczęcie budowy miało nastąpić w 1976 r., ale kryzys ekonomiczny w kraju spowodował trzykrotne skreślenie inwestycji z planu Ministerstwa Zdrowia. Sytuacji nie ułatwiał fakt, że uczelnia - również z powodu tegoż kryzysu - miała problemy z dokończeniem budowy gmachu Collegium Pathologicum. Zresztą w tamtym czasie trwał poważny spór dotyczący budowy Collegium, właśnie przed placówką dla dzieci.

Kamień węgielny pod budowę Instytutu Pediatrii wmurowano podczas inauguracji roku akademickiego w 1981 r.

Budowa szpitala dziecięcego zajęła 23 lata, fot. Archiwum UMB

Budowa miała się zakończyć w ciągu 3,5 roku. Nie udało się. Roboty budowlane postępowały ślamazarnie, by przejściowo w ogóle się zatrzymać. Znowu winny był kryzys gospodarczy.

Przełom w realizacji inwestycji przyszedł dopiero w okresie 1987-1990. 1 grudnia 1987 r. na wniosek ówczesnego rektora AMB prof. Zbigniewa Puchalskiego minister zdrowia powołał prof. Macieja Kaczmarzkiego (w tamtym okresie był docentem) na stanowisko dyrektora szpitala. Zaś pierwszy etap budowy udało się zamknąć 1 października 1988 roku. Podczas inauguracji roku akademickiego 1988/1989, otwarto Przykliniczną Przychodnię Dziecięco-Młodzieżową Szpitala Dziecięcego. W związku z tym wydarzeniem 17 poradni konsultacyjnych rozpoczęło przyjmowanie małych pacjentów zapewniając ciągłość opieki poszpitalnej chorym leczonym w klinikach dziecięcych.

Rektor Puchalski w nawiązaniu do tego wydarzenia powiedział: - Idea otwarcia tej przychodni wraz z początkiem roku akademickiego zma-

terializowała się dzięki staraniom władz uczelni, dużemu zaangażowaniu powołanej przed rokiem rady patronackiej budowy (...) i wydatnemu poparciu władz politycznych i administracyjnych województwa i miasta (...). Znaczący wkład pracy służb inwestycyjnych AMB, powołanej 1 grudnia 1987 r. - dyrekcji DSK z doc. Kaczmarzkiem, systematyczne finansowanie inwestycji i przydzielenie niezbędnych etatów przez resort - pozwalają na ten niekonwencjonalny akcent dzisiejszej uroczystości.

Minister zdrowia i opieki społecznej zarządzeniem z 22 grudnia 1988 roku formalnie powołał Dziecięcy Szpital Kliniczny im. L. Zamenhofa w Białymstoku. W nowo budowanym Dziecięcym Szpitalu Klinicznym oddany został do użytku zespół bloków „N” i „C1”, ze stacją energetyczną, hydrofornią i węzłem ciepłowniczym, a także dydaktyczno-administracyjny budynek „F” z salą audytorijną i budynek „E”. Z inicjatywy władz uczelni, dyrekcji Dziecięcego Szpitala Klinicznego i inspiracji znanego aktora Zygmunta Kęstowicza przy szpitalu powstał jedyny

w regionie Ośrodek Wczesnej Pomocy Dzieciom Upośledzonym Umysłowo pod hasłem „Dać Szansę”.

Drugi oddech

Drugi etap realizacji inwestycji przypadł na sprawowanie urzędu rektora przez prof. Jana Górskiego. Nie dość, że udało się mu przywrócić wykreślone z powodu oszczędności budynki, m.in. blok M, to jeszcze powiększyć ich kubaturę. W 2003 roku, po 23 latach budowy oficjalnie zakończono całą inwestycję. Ostatnim symbolicznym aktem było oddanie do użytku Kliniki Obserwacyjno-Zakaźnej.

Szpital dysponował wówczas 352 łózkami dla chorych pacjentów. Rocznie pozwalało to na hospitalizowanie 15 tys. osób. Placówka zatrudniła 178 lekarzy i 353 pielęgniarki. Uroczystość symbolicznego otwarcia szpitala miała miejsce 3 marca 2003 roku. Uczestniczył w niej minister zdrowia - Marek Balicki.

- Do największych wydarzeń w życiu uczelni należało niewątpliwie zakończenie długoletniej inwestycji pod nazwą Instytut Pediatrii, obejmującej DSK oraz blok Collegium Novum (taką nazwę nadano blokowi M). Inwestycja pochłonęła 146 milionów złotych. Jej efektem jest jeden z najnowocześniejszych szpitali dziecięcych w Polsce oraz piękny gmach, w którym mieszczą się zakłady diagnostyki laboratoryjnej, przychodnie przyklinikne i apteka szpitalna - mówił prof. Górski podczas inauguracji roku akademickiego 2003/2004.

Prof. Górski współcześnie: - Ta budowa trwała 23 lata z powodu niedostatków. Dla porównania piramidę Cheopsa budowano 21 lat.

To bardzo gorzkie, choć prawdziwe porównanie. Po tylu latach budowy, część z pomieszczeń już w chwili otwarcia, wymagała remontu. Z drugiej strony, dopiero po zakończeniu budowy szpitala dziecięcego, można było zacząć starania o środki na modernizację i przebudowę znajdującego się po sąsiedzku szpitala klinicznego. Ten był już w fatalnym stanie technicznym.

W 2008 roku - z uwagi na zmianę nazwy Akademii Medycznej na Uniwersytet Medyczny - szpital zmienił nazwę na Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny im. L. Zamenhofa w Białymstoku (UDSK).

Współczesność

Obecnie szpital jest największym na Podlasiu ośrodkiem diagnostyczno-leczniczym dla dzieci i młodzieży. Realizuje wielospecjalistyczne świadczenia medyczne w systemie opieki stacjonarnej i ambulatoryjnej. W 15 klinikach i oddziałach hospitalizowanych jest rocznie prawie 20 tys. osób, a w 35 poradniach specjalistycznych leczy się prawie 140 tys. pacjentów. W szpitalu zatrudnionych jest: 224 lekarzy, z czego 170 to lekarze specjaliści w tym 29 profesorów i doktorów habilitowanych oraz 381 pielęgniarek, z których 240 posiada specjalizacje.

Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny, jako jedyny w województwie podlaskim, posiada Klinikę Onkologii i Hematologii Dziecięcej, znakomicie wyposażoną Klinikę Rehabilitacji Dziecięcej oraz stację dializ dla dzieci. Jako jedyny szpital w mieście posiada Klinikę Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej oraz Klinikę Chirurgii Dziecięcej. Również Klinika Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii z Pododdziałem Kardiologii jest jedyną w regionie, która prowadzi leczenie dzieci niskorosłych z wykorzystaniem hormonu wzrostu i rekombinowanego insulinopodobnego czynnika wzrostu.

Na wyróżnienie zasługuje Poradnia Stomatologii Dziecięcej z gabinetem stomatologicznym, która jako jedna z niewielu w regionie świadczy usługi w znieczuleniu ogólnym dla dzieci z orzecznym stopniem niepełnosprawności.

W szpitalu działa szkoła, która zapewnia kontynuację nauki w okresie długiej hospitalizacji. Ponadto prowadzone są szkoły edukacji: diabetologicznej, alergologicznej, pulmonologicznej, zdrowego żywienia i inne. Do dyspozycji małych pacjentów jest biblioteka szpitalna z księgozbiorem liczącym kilkanaście tysięcy książek. ■

WOJCIECH WIĘCKO

Na podstawie książki „Rektorzy Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku 1950-2014”, pod redakcją: Lecha Chyczewskiego, Magdaleny Grassmann, Pawła Radziejewskiego i Marty Piszczatowskiej, a także materiałów historycznych Uniwersyteckiego Dziecięcego Szpitala Klinicznego w Białymstoku.

Marcin Tomkiel: Świętujemy 30-lecie powołania do życia szpitala dziecięcego. To za Pańskiej kadencji, jako rektora, rozdająca się w finansowych bólach inwestycja została oddana do użytku. Proszę zdradzić kulisy.

Prof. Zbigniew Puchalski, rektor AMB w latach 1987-1990 oraz 1999-2002:

- Nic się nie dzieje bez zaangażowania, bez jeżdżenia i bliskich kontaktów na różnych szczeblach. W latach 1987-1990 z wicewojewództwem A. Czujęm pojechaliśmy do Huty im. Lenina (w Nowej Hucie), do ówczesnego jej dyrektora inż. Eugeniusza Pustówki, po odpowiednie blachy na pokrycie dachów pałacu i będącego w budowie dziecięcego szpitala klinicznego. To nie było łatwe spotkanie, ale po pertraktacjach doszliśmy do porozumienia i załatwiliśmy tę sprawę na korzystnych w miarę warunkach. Innym razem trzeba było pojechać nawet do ówczesnego wicepremiera i ministra finansów prof. Leszka Balcerowicza. Przyjął mnie, wysłuchał, poprosił o kontynuację rozmów z wiceministrem Maciągiem. Ostatecznie sprawę dopiąłem z panią naczelnik z właściwego departamentu. Wtedy chodziło o pieniądze na remont Aula Magna w pałacu. I tak się stało. W 1990 r. - 40-lecie AMB i moja pierwsza kadencja rektora - w odrestaurowanej auli odbyła się uroczystość centralnej inauguracji roku akademickiego uczelni medycznych. Kolejna centralna inauguracja w trakcie mojej drugiej kadencji - w 50-lecie uczelni - miała miejsce w 2000 roku. Aula, w nowej krasie, wzbudziła zachwyt wszystkich gości.

Było zielone światło na te inwestycje ze strony ówczesnych władz partyjnych?

- O wszystko trzeba było zabiegać. Nie ukrywam, że nawet oprowadzałem przedstawicieli lokalnych władz politycznych i administracyjnych po odnowionym dachu na pałacu, czy po budowie szpitala. To, że znało się osoby decyzyjne, niewątpliwie ułatwiało sam kontakt, ale też rozmowy o pieniądzach na konkretne inwestycje. Takie to były czasy.

Kulisy powstania szpitala dziecięcego

- Walczyliśmy do upadłego - mówi były rektor ówczesnej Akademii Medycznej w Białymstoku prof. Zbigniew Puchalski na temat okoliczności, w jakich powstawał należący do uczelni Uniwersytecki Dziecięcy Szpital Kliniczny.

Czy budowa Dziecięcego Szpitala Klinicznego w latach 80. to było wydarzenie w skali uczelni, miasta czy całego regionu?

- Zdecydowanie było to wydarzenie na skalę przekraczającą region. Prosty przykład: oddziały chirurgii dziecięcej były tylko w szpitalach Białegostoku, Grajewa i Suwałk. To nie zaspokajało wszystkich potrzeb. W całym regionie nie było np. oddziału onkologii dziecięcej. Oddanie nowoczesnych, jak na tamte czasy, klinik było czymś wyjątkowym w skali kraju. W szpitalu powstał też nowatorski ośrodek „Dać szansę” dedykowany niepełnosprawnym dzieciom, a stało się to za sprawą wileńskiego aktora, który po wojnie przyjechał do Białegostoku Zygmunta Kęstowicza (znanego z programu „Piątek z Pankracym” - red.). Nowoczesny szpital dziecięcy był w naszym regionie niezbędny. To że on powstał było zasługą wielu ludzi, np. prof. Macieja Kaczmarzkiego, pierwszego dyrektora szpitala. Zresztą wszyscy, zarówno kolejni dyrektorzy, jak i personel, to byli ludzie bardzo zaangażowani i oddani sprawie. Co warte podkreślenia, włożyli oni ogrom swojej pracy, który był niewspółmierny do ich skromnych pensji.

Nie bał się Pan powierzyć roli dyrektora wciąż budującego się szpitala lekarzowi, a nie np. inżynierowi?

- Nie. Lekarz to człowiek, który potrafi myśleć i rozważać. Co wprowadzać do realizacji, jak tym zarządzać? Prof. Kaczmarzki odwiedzał różne szpitale, podpatrywał, jak się tam pracuje, miał swoje przemyślenia, i to potem wdrażał u nas. Prof. Kaczmarzki był bardzo dobrym dyrektorem.

Prof. Zbigniew Puchalski

Na przełomie lat 80. i 90. nie było pieniędzy uczelnianych, budżetowych, nie mówiąc już o unijnych na zagraniczne wizyty i rozwój kadry medycznej. A mimo to można było przywieźć do Białegostoku nowinki medyczne i nawiązać współpracę z renomowanymi ośrodkami.

- Trzeba było mieć oczy bardzo szeroko otwarte i przewidywać bieg wydarzeń. Poza tym za granicą szybko się orientowano, kto i co potrafi. Dlatego wielu naszych pracowników - podobnie jak ja - otrzymywało zaproszenia na międzynarodowe imprezy naukowe. To nie były czasy internetu i błyskawicznej wymiany informacji, jak to się dzieje teraz. Te wyjazdy miały znaczący wpływ na rozwój samych pracowników, ale też na rozwój uczelni i szpitali. Na moim przykładzie mogę podać, że podczas swojej kariery naukowej byłem na 150 różnych wydarzeniach naukowych. Ostatni raz w 2009 r. w Pekinie. To właśnie z takich wyjaz-

dów najczęściej przywoziło się wiele wartościowych pomysłów i rozwiązań. Podczas jednego z moich pobytów na Zachodzie zobaczyłem, że nie ma pustych ścian na szpitalnych i uczelnianych korytarzach. Znajdują się tam różne tablice pamiątkowe, informacje o wybitnych czy zasłużonych naukowcach, albo o darczyńcach i sponsorach. Tak narodziła się Galeria Doktorów Honoris Causa, która znajduje się obok Aula Magna. Organizowałem ją razem z prof. Włodzimierzem Buczko w trakcie mojej pierwszej kadencji rektora.

Jednym słowem najważniejszy jest człowiek, a nie mury...

- Tak, człowiek jest najważniejszy. Przytoczę tu opinię, którą wygłaszali moi mistrzowie, że ich wychowanek powinien nie tylko ich naśladować, ale przewyższyć ich osiągnięcia. Być lepszym od swego nauczyciela.

Wracając do tematu szpitala dziecięcego, ile trudu kosztowało dokończenie inwestycji, która ciągnęła się już latami.

- Tu wszystko rozbijało się o pieniądze. Byliśmy przed przystąpieniem Polski do UE. Pozyskanie pieniędzy na budowę i wyposażenie szpitala było niesamowicie trudne. Kiedy ministrem zdrowia został prof. Zbigniew Religa poczuliśmy, że trochę nas wspiera. Znał nas, lubił przyjeżdżać na Podlasie, wysoko oceniał nasze środowisko i jego osiągnięcia. Jednak starając się o fundusze na budowę szpitala dziecięcego na przełomie lat 80. i 90. nie wszyscy byli radośni w Warszawie. Walczyliśmy do upadłego. Inaczej być nie mogło.

Jak Pan widzi dalszy rozwój szpitala i zagrożenia, jakie pojawiają się przed placówką?

- Jeśli sprawa finansowania uniwersyteckich szpitali zostanie przejęta przez Ministerstwo Zdrowia (ze skarbu państwa, a nie tylko z NFZ) to widzę korzystne perspektywy. Z funduszy samego NFZ nasze szpitale nie będą w stanie utrzymać wysokiego poziomu naukowego, dydaktycznego i klinicznego. Najlepsi specjaliści otrzymują większe stawki wynagrodzeń w szpitalach wojewódzkich czy powiatowych. Nie ma oddziału dziecięcego w Polsce, który nie otrzymał wysokiej klasy aparatury i sprzętu od WOŚP. UDSK jest tego doskonałym przykładem. Pieniądzy z NFZ na wypełnienie zadań tych szpitali jako placówek o najwyższym standardzie jest za mało. Ponadto sytuacja szpitali klinicznych jest trudna także dlatego, że najcięższe przypadki chorych odsyłane są ze szpitali powiatowych, czy oddziałów prywatnych do klinik uniwersyteckich, jako jednostek referencyjnych. To właśnie dlatego NFZ powinien płacić najwyższe pieniądze szpitalom klinicznym.

To Pan przyłożył rękę do tego, że szpitale kliniczne wróciły pod skrzydła uczelni?

- W czerwcu 1999 r., jako rektor AMB, zostałem wybrany w Krakowie na przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych. Wśród zadań, które wówczas sobie postawiliśmy, była zmiana sytuacji tak aby rektor uczelni medycznej stał się organem założycielskim dla szpitali klinicznych. Wtedy rektorzy w praktyce nie zarządzali szpitalami uniwersyteckimi. Do dyspozycji rektora w zakresie finansowania pozostawały praktycznie tylko zakłady nauk podstawowych. Problem specjalistycznego leczenia, jak też kształcenia medycznego, był poza kompetencjami rektora. Dyrektor szpitala był praktycznie niezależny od władz uczelni i osobiście mógł sobie robić to, co uznawał za stosowne. KRAUM podczas mojej kadencji uznał, że tak dalej być nie może i postanowiliśmy to zmienić. Wymagało to sporo zaangażowania, ale się udało. 4 września 2001 r. prezydent Aleksander Kwaśniewski podpisał w naszej obecności (KRAUM) zmienioną ustawę o ZOZ-ach w odniesieniu do szpitali klinicznych

(uniwersyteckich) uchwaloną przez Sejm i Senat. Po licznych spotkaniach m.in. z kolejnymi ministrami zdrowia, śp. Marszałkiem M. Płażyńskim, aktywnym udziałem w posiedzeniach komisji sejmowych. Po takiej decyzji rektor odzyskał kontrolę nad szpitalami klinicznymi, dla których to on stał się organem założycielskim.

Jakie korzyści wypłynęły z faktu, że szpitale kliniczne wróciły wówczas pod nadzór rektora?

- Rektor mógł wystąpić o pieniądze na rozbudowę i modernizację zarówno USK, jak i UDSK. W następstwie decyzji z 4 września 2001 rektor AMB prof. Jan Górski mógł z powodzeniem zabiegać o pół miliarda złotych na rozbudowę szpitala klinicznego (USK), co było już osiągalne. Na tej podstawie pieniądze na rozwój uniwersyteckich szpitali otrzymali również rektorzy Warszawy, Lublina, Łodzi, Wrocławia, Krakowa i Gdańska. Dyrektorzy szpitali nie byłiby w stanie tego sami dokonać. Rektorzy większości uczelni z uznaniem odnosili się do naszych dokonań wysoko oceniając mój wkład pracy (prof. Puchalski został doktorem honoris causa uczelni w Łodzi i Wrocławiu - red.). Dlatego mam poczucie dobrze spełnionego obowiązku, acz nie do końca. W następnej kadencji KRAUM mieliśmy zaplanowywane aktywne działania na rzecz zmiany sposobu finansowania uniwersyteckich szpitali, tak by miały wsparcie również ze skarbu państwa. Tematu nie podjęto z przyczyn ode mnie niezależnych.

To były trudne czasy dla szpitali. Priorytetem polskiego państwa było wtedy zabieganie o przystąpienie do UE.

- Tak. Tylko że, moim zdaniem, trzeba było wtedy od razu iść o krok dalej i zawalczyć o nowy sposób finansowania, o którym mówiłem. Niestety kończyła się moja kadencja w AMB i KRAUM, nie można było tego dzieła dokonać. Zresztą już sam temat przjęcia szpitali przez rektorów bardzo polaryzował środowisko medyczne. Nawet w „Medyku Białostockim” publikowane były opinie, że podległość szpitala klinicznego rektorowi jest złym rozwiązaniem. Podobnie w mediach lokalnych ukazywały się arty-

kuły bardzo krytycznie i napastliwie traktujące moją osobę. Tego się nie da zapomnieć.

Jednak problem zbyt niskiego finansowania usług specjalistycznych w szpitalach klinicznych pozostaje wciąż nierozwiązany.

- Dlatego, że kontrakty wyznacza NFZ, a nie minister zdrowia. Znałem osobiście niemal wszystkich ministrów zdrowia, a śp. prof. Religa był moim przyjacielem. To prof. Religa przyznał mi, że powrót szpitali uniwersyteckich pod władanie rektorów to wielkie osiągnięcie, ale konieczne są dalsze prace dotyczące ich współfinansowania przez ministerstwo. Jednak następne konferencje rektorów uczelni medycznych nie podjęły już tych starań.

Czego można życzyć szpitalowi dziecięcemu, pracującym tam osobom?

- Ponownie zacytuję motto moich mistrzów: „Aby Ci, którzy przychodzą po nas, byli lepsi”. Ja jestem przekonany, że moi wychowankowie zdecydowanie przekroczyli granice moich technicznych i metodologicznych umiejętności. Przy tym całym postępie technologicznym trzeba jednak pamiętać, że nowoczesna aparatura i sprzęt są istotne, ale tak jak lekarze, czy też znajdujący się na różnych szczeblach pracownicy szpitala - jesteśmy po to, żeby pomóc cierpiącym.

Głęboko wierzę w cały zespół UDSK dowodzony przez dyrektor prof. Annę Wasilewską. 30 lat to dopiero początek drogi. Człowiek, który ma 30 lat jest w takim momencie, że ma już co podsumować, ale też może sobie wyznaczać odważne cele do realizacji. Takich zdecydowanych decyzji życzę całemu zespołowi UDSK.

Specjalne wyrazy uznania chciałbym wystosować do poprzedników pani dyrektor i ich zespołów, do osób, z którymi miałem zaszczyt współpracować w szpitalu dziecięcym. Należą się im ogromne podziękowania za to, jak wiele pracy i serca włożyli w rozwój tego szpitala. ■

ROZMAWIĄŁ MARCIN TOMKIEL

Czas na psychiatrię

40 mln zł ma kosztować Centrum Psychiatrii, które ma powstać przy uczelnianych szpitalach klinicznych. Trochę ponad połowę środków (23 mln zł) wyłoży Ministerstwo Zdrowia, druga część ma pochodzić od marszałka podlaskiego, a dokładnie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego.

Centrum ma powstać na zapleczu szpitali: dziecięcego i klinicznego, w miejscu dawnego „domku szwedzkiego”. Pierwotnie ta inwestycja miała być elementem modernizacji szpitala klinicznego. Potem przesunięto ją do drugiego etapu budowy, a następnie do kolejnego. Pierwsze jej wizualizacje powstały około 10 lat temu. Na przeszkodzie stanęły jak zwykle pieniądze, a w zasadzie ich brak.

Przez ten czas pomysł centrum psychiatrii ewoluował. Ten pierwszy - zakładał stworzenie placówki tylko dla dorosłych. Potem dołączono do niego wariant z psychogeriatricą. Obecnie zakłada się stworzenie placówki dla dorosłych, ale też dzieci i młodzieży. Wszystko dlatego, iż w pilny sposób trzeba naprawić brak jakiegokolwiek stacjonarnego oddziału w północno-wschodniej Polsce dla małych pacjentów.

O szczegółach projektu w Pałacu Branickich rozmawiali 23 stycznia m.in. marszałek Artur Kosicki, rektor prof. Adam Krętowski i dyrektor szpitala UDSK prof. Anna Wasilewska.

Proces inwestycyjny został przedstawiony podczas konferencji prasowej. Program zakłada realizację budowy w ciągu trzech lat (2020-2022).

- Podczas kampanii wyborczej podkreślaliśmy, że jednym z naszych priorytetów jest przywrócenie w województwie podlaskim właściwej opieki w zakresie psychiatrii dziecięcej. Dotrzymujemy obietnicy - podkreślał marszałek Kosicki. Projekt budowy Centrum Psychiatrii, po wstępnej ocenie koncepcji inwestycji, został wpisany na listę projektów pozakonkursowych Regionalnego Programu Operacyjnego.

- Mamy sto procent finansowania na tę inwestycję - dodał rektor Adam Krętowski. - To efekt zaangażowania

Konferencja prasowa dotycząca budowy Centrum Psychiatrii. W środku rektor UMB prof. Adam Krętowski oraz marszałek Artur Kosicki, fot. Zbigniew Wasilewski

Jedna z wizualizacji budynku Centrum Psychiatrii pochodząca jeszcze z czasu modernizacji szpitala USK, fot. Archiwum UMB

i pana marszałka, i pana wojewody, i NFZ-u. Za to wsparcie wszystkim instytucjom i osobom dziękuję.

Prof. Anna Wasilewska podkreśliła, że zapotrzebowanie na takie centrum jest ogromne, zawłaszcza w przypadku małych pacjentów. Obecnie są oni wysyłani do placówek w kraju: - Musimy sobie zdać sprawę, jaka jest jakość życia takich pacjentów w odosobnieniu całkowitym od rodziny, albo rodziców, którzy muszą się tam na czas le-

czenia przeprowadzić. To może trwać nawet do sześciu miesięcy.

Od tego roku przy UDSK zaczęła działać Poradnia Zdrowia Psychicznego, która ma jednak przejściowy charakter. Również tymczasowo ma funkcjonować - planowany do otwarcia jesienią - oddział psychiatrii.

W centrum będzie 35 łóżek dla dzieci i 40 dla pacjentów dorosłych. ■

BDC

Biblioteka coraz bardziej „e”

4208 czytelników wypożyczyło ponad 32,2 tys. książek w 2018 roku w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku. Ale to i tak nic. Bo z e-publikacji dostępnych w bibliotecznych bazach skorzystano prawie 620 tys. razy!

W końcu grudnia 2018 roku na barierce elektronicznej stojącej przy wejściu do biblioteki pokazała się liczba 1 006 995. To liczba osób odwiedzających bibliotekę od momentu zainstalowania bramki, czyli od początku 2007 roku.

Ale inne statystyki biblioteki są również ciekawe:

- Mocno rośnie liczba użytkowników e-publikacji. Najpopularniejsza baza z e-podręcznikami to eLibrary. Zano-towała ona 420,4 tys. wejść.
- Najpopularniejsze w niej e-książki to: „Diagnostyka laboratoryjna z elementami biochemii”, autor: Aldona Dembińska-Kieć (63 tys. wejść); „Podręcznik radiologii” / William Herring (43,2 tys.) oraz „Konturek fizjologia człowieka” / red. Stanisław J. Konturek (42 tys.)
- Druga pod względem popularności jest baza iBuk - 62,5 tys. wejść. Tu zaś najpopularniejsze publikacje to: „Pe-

diatria”, red. Wanda Kawalec - 50 tys. obejrzanych stron, „Farmakologia”, red. Grażyna Rajtar-Cynke - 37,3 tys., „Immunologia”, Jakub Gołąb - 36,4 tys.

- Bazy z elektronicznymi publikacjami artykułów naukowych także zwiększają liczby swoich użytkowników. ScienceDirect (eJournals) zanotowała prawie 50 tys. wejść (ciekawostka – najchętniej w tej bazie czytaliśmy artykuły z uczelnianego Advances in Medical Sciences), Wiley Online Library – trochę ponad 10 tys. wejść, a SpringerLink (eJournals) – niecałe 10 tys. wejść,
- Stronę internetową biblioteki odwiedziło w minionym roku 380 tys. osób.
- Obie czytelnie odwiedziło łącznie ponad 18 tys. osób, które skorzystały na miejscu z 45 tys. różnych publikacji.
- Uprawnionych do wypożyczenia jest 6,6 tys. osób (studenci, ale też pracownicy czy pracownicy emerytowani).

- Spada liczba użytkowników ksero!

Już niedługo Biblioteka UMB i jej zbiory będą jeszcze szerzej dostępne w sieci. W Białymstoku, ale też we Wrocławiu, Gdańsku, Katowicach, Lublinie, Szczecinie, Warszawie i Łodzi powstaje Polska Platforma Medyczna.

- Osiem najważniejszych bibliotek medycznych w kraju, w tym nasza, rozpoczęła budowę wspólnej otwartej bazy naukowej, która skupi w sobie najważniejszy dorobek polskich medyków: rozprawy naukowe wraz z danymi badawczymi i wynikami badań, publikacje w czasopismach czy patenty. To pierwsze takie przedsięwzięcie w skali kraju - mówi Danuta Dąbrowska-Charytoniuk, p.o. dyrektora Biblioteki UMB i jedna z inicjatorek stworzenia tej platformy.

Projekt jest realizowany przy wsparciu funduszy unijnych (w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa, działanie 2.3 POPC, poddziałanie 2.3.1, Typ II projektu: Cyfrowe udostępnianie zasobów nauki), a wartość całego projektu przekracza 37 mln zł.

To pionierskie rozwiązanie w polskiej medycynie, które zbierze wszystkie te rozproszone informacje w jednym miejscu. Co więcej, dane te będą uszeregowane według jednego logicznego klucza, tak by można było je bez kłopotu wyszukać. Jednak najważniejszą cechą z punktu widzenia użytkownika wydaje się być otwarty dostęp do publikacji. Informacje i prezentowana wiedza ma być ogólnie dostępna dla wszystkich, od pojedynczych użytkowników przez ośrodki badawcze, po przedsiębiorców, którzy chcieliby zajmować się wdrożeniami wyników badań naukowych. Polska Platforma Medyczna ma zostać uruchomiona w końcu 2020 roku. ■

Powiedz coś, a powiem ci czy jesteś chory

To projekt badawczy rodem z filmów science-fiction. Na podstawie analizy głosu podczas rozmowy telefonicznej lekarz będzie mógł diagnozować choroby u pacjentów. Niewiarygodne.

Grant badawczy NCBiR wart 10 mln zł otrzymała UMB oraz spółka Techmo na innowacyjne badania wczesnego wykrywania chorób metodą analizy telefonicznej głosu pacjenta VAMP (Voice Analysis for Medical Professionals). Ze strony uczelni projekt nadzorować będzie prof. Karol Kamiński (kierownik Zakładu Medycyny Populacyjnej i Prewencji Chorób Cywilizacyjnych), od strony partnera biznesowego będzie to Bartosz Ziółko. Panowie po raz pierwszy spotkali się kilka lat temu w USA, na stażu w ramach programu TOP 500. Uczestnikami takich wyjazdów byli młodzi polscy naukowcy, którzy zajmowali się innowacyjną nauką, a podglądanie amerykańskich naukowców miało im jeszcze bardziej poszerzyć horyzonty myślenia.

W badaniach weźmie udział ponad 500 osób, w tym pacjenci z następującymi chorobami: zaburzeniami neurologicznymi, chorobą wieńcową i miażdżycą tętnic obwodowych, niewydolnością serca, otyłością, cukrzycą, niedoczynnnością tarczycy, policystycznością jajników, schizofrenią, zaburzeniami depresyjno-lękowymi.

Jak tłumaczy prof. Kamiński, lekarze będą prowadzić bardzo dokładną analizę przyczyn, które mogły wpłynąć na zmianę głosu: - Nasze badania są bardzo głębokie, poczynając od EKG, badania masy ciała, pomiarów pacjenta, przez badanie ultrasonograficzne do rezonansu całego ciała - tłumaczył.

Wszystko po to, by znaleźć zmiany długoterminowe w głosie i to w jaki sposób będą się odnosiły do chorób. Według niego liczba parametrów

i zmiennych będzie tak ogromna, iż będzie wymagała nowoczesnego badania statystycznego.

Zadaniem firmy Techmo będzie przygotowanie oprogramowania, które będzie dokonywało tych analiz. Docelowo ma to być aplikacja na smartfon. Jak tłumaczył Bartosz Ziółko aplikacja taka w okresie kilku miesięcy analizowałaby zmiany zachodzące w naszym głosie: - Dopiero wówczas sugerowałaby ona lekarzom, jakie badania diagnostyczne należałoby przeprowadzić, ponieważ są jakieś wskazane korelacje głosu z tymi a nie innymi chorobami.

Badania te będą realizowane w ramach innego wielkiego projektu naukowego - Białystok+. Potrważą 4 lata. ■

BDC

W skrócie na UMB

Nowatorskie operacje kręgosłupa w UDSK

7 i 8 stycznia na zaproszenie Kliniki Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej w szpitalu dziecięcym gościł prof. Ilkka Juhani Helenius. Profesor jest kierownikiem Oddziału Chirurgii kręgosłupa w Klinice Ortopedii Dziecięcej w Turku University Hospital (Finlandia).

Podczas wizyty zespół ortopedów pod kierownictwem profesora wykonał dwa skomplikowane zabiegi korekcji skolioz kostnopochoдных w przebiegu rzadkich wad wrodzonych kręgosłupa. Takie operacje są sporadycznie wykonywane, a prof. Ilkka Helenius jest jednym z najlepszych specjalistów chirurgii kręgosłupa w Europie, wykonującym najwięcej tego typu zabiegów na naszym kontynencie. Były to pierwsze tego rodzaju zabiegi w naszym regionie.

Walczyliśmy o Podlaską Markę Roku

Dwie inicjatywy z UMB zostały zgłoszone do tytułu Podlaskiej Marki Roku: studencka konferencja naukowa „13th Białystok International Medical Congress for Young Scientists” oraz Uniwersytet Zdrowego Seniora i Uniwersytet Profilaktyki Psychogeriatrycznej.

Podlaska Marka Roku to najbardziej prestiżowy konkurs w regionie, w którym wskazuje się produkty, osiągnięcia czy osoby, które stanowią o wyjątkowości regionu. Tegorocznych laureatów poznamy w kwietniu.

UMB dwukrotnie triumfowało w tym konkursie: w 2012 roku - za Centrum Badań Innowacyjnych w 2015 r. - profesorowie Anna i Krzysztof Bielawscy za odkrycie związku chemicznego, który może być lekiem na raka piersi.

ImPRESS po raz pierwszy

17 stycznia w Sali Senatu UMB miało miejsce pierwsze spotkanie doktorantów zatrudnionych w projekcie ImPRESS „Międzynarodowe, interdyscyplinarne studia doktoranckie w zakresie biologii medycznej oraz biostatystyki. Szkolenia w zakresie badań opartych na technologiach wielkoskalowych i biostatystyce oraz wsparcie kariery młodych naukowców poprzez mobilność międzynarodową i międzysektorową”. Było to pierwsze oficjalne spotkanie całej grupy doktorantów, podczas którego rozmawiano o realizowanych projektach badawczych.

To wyjątkowe studia prowadzone w ramach grantu Horyzont 2020 (współfinansowanego z Komisji Europejskiej, w konkursie COFUND, Akcjach Marii Skłodowskiej-Curie z Programu Ramowego Horyzont 2020 oraz z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego). ■

BDC

Cukrzyca w rodzinie, cukrzyca u dziecka?

Prof. Artur Bossowski został koordynatorem ogólnopolskiego projektu badawczego dotyczącego wczesnego wykrywania cukrzycy typu 1 w rodzinach z tym obciążeniem. Badania będą realizowane we współpracy z prestiżowym laboratorium FIRS Lab w Cardiff, kierowanym przez prof. Bernarda Smitha.

Szacuje się, że ryzyko zachorowania uwzględniając stopień pokrewieństwa wynosi 40 proc. dla bliźniaka jednojajowego, 6-17 proc. dla rodzeństwa, 1-4 proc. u potomstwa matek chorych na DM1, 3-8 proc. u potomstwa ojców chorych na DM1, 30 proc. u obojga rodziców chorych na DM1.

Wykrycie obecności przeciwciał w stadium przedobjawowym stwarza możliwość objęcia pacjenta ścisłą opieką diabetologiczną, a także wdrożenia profilaktycznych zmian dietetycznych oraz indywidualną edukację rodziny dziecka.

- Obecnie w Polsce cukrzyca jest rozpoznawana najczęściej dopiero w momencie wystąpienia objawów klinicznych, a u około 1/3 pacjentów zagrażającej życiu kwasicy ketonowej

z koniecznością hospitalizacji i zwiększonych nakładów finansowych na opiekę medyczną - informuje prof. Bossowski z Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii z Pododdziałem Kardiologii szpitala dziecięcego w Białymstoku.

Stąd pomysł na projekt badawczy o nazwie „Przesiewowa ocena występowania przeciwciał przeciw elementom wysp trzustkowych u dzieci z dodatnim wywiadem rodzinnym w kierunku cukrzycy typu 1”. Badanie będzie dwuetapowe. Najpierw ośrodki realizujące projekt (Białystok, Łódź, Gdańsk, Poznań, Wrocław, Warszawa, Lublin, Katowice) przeprowadzą wśród wybranej przez siebie grupy rodzin wywiady w kierunku cukrzycy typu 1. Następnie spośród tej wyse-

lekcjonowanej grupy wybranych będzie 500 maluchów do badania krwi. Finalnie te próbki zostaną przebadane we współpracy z ośrodkiem FIRS Ltd Cardiff. Całość badań zaplanowano na 2019 rok.

Cukrzyca typu 1 jest zaliczana do najczęstszych przewlekłych chorób metabolicznych ujawniających się u dzieci. W ostatnich 20 latach zaobserwowano ok. 300-procentowy wzrost liczby zachorowań, szczególnie w grupie dzieci najmłodszych. Obecność przeciwciał może być stwierdzona we krwi obwodowej wiele lat przed wystąpieniem zaburzeń gospodarki węglowodanowej. ■

BDC

Tykająca bomba w brzuchu

Nawet 5 tys. Podlasiaków może mieć tętniaka aorty brzusznej i o tym nie wiedzieć. W USK rusza ogólnopolski program wczesnego wykrywania tego schorzenia.

W Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym, jako jedynym na Podlasiu, realizowany będzie „Ogólnopolski program badań przesiewowych w kierunku tętniaka aorty brzusznej”. Za przebadanie co najmniej 900 pacjentów zapłaci Ministerstwo Zdrowia. Program zaplanowany jest na trzy lata. W 2018 roku przebadanych zostało 300 pacjentów, w 2019 - minimum kolejnych 500 i w 2020 - co najmniej 100. Na badania mogą się zgłaszać mężczyźni (u nich to schorzenie jest wykrywane 5 razy częściej niż u kobiet) powyżej 65. roku życia, u których

występują także dodatkowe czynniki ryzyka sercowo-naczyniowego.

- Obciążające jest nadciśnienie oraz otyłość - tłumaczy Jerzy Głowiński, kierownik Kliniki Chirurgii Naczyń i Transplantacji, który koordynuje ten program na Podlasiu. - Istotne jest też obciążenie genetyczne - osoby spokrewnione w pierwsze linii są dwa razy bardziej narażone na zachorowanie na tętniaka niż osoby, w których rodzinach takich przypadków nie było. Kluczowe jest też palenie papierosów. Osoby niepalące z tętniakiem zdarzają się sporadycznie.

U osób, które zakwalifikują się do programu, wykonane zostaną badania USG. Zdaniem specjalistów badanie USG jest wystarczająco czułe, by wykryć nieprawidłowości. Na badanie

pacjenci muszą się zgłosić na czczo. Badanie takie powinno być wykonane raz na pięć lat - to daje szansę na wykrycie tętniaka na wczesnym etapie. A wtedy lekarze są w stanie tętniaka zoperować (metodą klasyczną lub wewnątrznaczyniową) i uratować życie choremu. Tętniak aorty brzusznej to bardzo podstępna choroba. Nie daje zazwyczaj żadnych objawów, nie jest też wyczuwalny przez powłoki brzuszne. Zmiany w obrębie aorty są najczęściej wykrywane przypadkowo (np. podczas badania USG w związku z inną chorobą) lub gdy pacjenci dowiadują się o chorobie w chwili kiedy tętniak pęka i na ratunek są małe szanse.

Rejestracja telefoniczna: 22 417 13 25 lub 669 476 432 ■

KM

Nowotwór a posiadanie dzieci

Oncofertility - to zachowywanie płodności u pacjentek poddawanych terapii mogącej upośledzać potencjał rozrodczy. Mało się o tym mówi, bo kiedy pojawia się nowotwór ważniejsza wydaje się walka z chorobą. W Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku lekarze wykonali niezwykłą operację ratującą płodność przy raku szyjki macicy.

Pacjentką była 24-latką, która trafiła na Pododdział Ginekologii Onkologicznej USK. W przygotowania do operacji zaprzęgnięto nawet inżynierów w Politechniki Białostockiej, którzy obliczali naprężenia i wytrzymałość... szyjki macicy.

Zastosowano trachelektomię - operację, która wykonywana jest u młodych kobiet, u których stwierdzono raka szyjki macicy. Pacjentka kwalifikowana do takiego zabiegu musi spełnić bardzo ścisłe kryteria: m.in. zmiana nowotworowa musi mieć mniej niż 2 cm, a oceniany układ limfatyczny nie może zawierać przerzutów. Jest to niezmiernie ważne, gdyż pacjentka nie otrzymuje później leczenia uzupełniającego w postaci radioterapii czy chemioterapii (jak to jest w standardowym leczeniu tego typu nowotworu).

- Operacja polega na usunięciu szyjki macicy z przyległymi strukturami tkankowymi, w których najczęściej rozwija się nowotwór, czyli z tzw. przymaciczami: przednim, bocznym i tylnym oraz wykonaniu zespolenia pochwy z pozostałą strukturą narządu rodowego przy pełnym zachowaniu jajników i jajowodów - tłumaczy dr hab. Paweł Knapp, koordynator Pododdziału Ginekologii Onkologicznej. - Bardzo ważny jest sposób wycięcia szyjki macicy. Przyznam, że technikę operowania lekarzy z USA czy Francji nieco zmodyfikowałem po konsultacji z kolegami z Politechniki Białostockiej. Poprosiłem, by inżynierowie ustalili, jakie siły działają na szyjkę macicy i w którym miejscu należy wy-

Rak szyjki macicy nie musi wykluczać z możliwości posiadania dzieci

konać odpowiednie cięcia chirurgiczne tak, aby pozostałe tkanki macicy zachowały swoje funkcje szczególnie w przypadku przyszłej ciąży.

W trakcie operacji pozostałe tkanki narządu rodowego są wielokrotnie sprawdzane podczas histologicznego badania śródoperacyjnego.

- Musimy mieć pewność, że wszystkie struktury zaatakowane przez nowotwór zostały całkowicie usunięte - dodaje dr hab. Paweł Knapp.

Ta operacja zalicza się do procedur tzw. oncofertility - czyli zachowujących płodność pacjentki. Podobne operacje wykonują nieliczne szpitale w Polsce. Zabiegi te są rzadkością w Europie czy USA. W białostockim ośrodku pierwszą operację lekarze wykonali 7 lat temu. Rok później kobieta zaszła w ciążę i urodziła dziecko.

- Ta kobieta zaszła w ciążę w sposób naturalny, a to niezwykle rzadkie

(zazwyczaj potrzebne są procedury in vitro - red.) - mówi dr hab. Paweł Knapp. - Co ważne, ciążę również udało się nam utrzymać aż do 36 tygodnia. Chłopiec urodził się zdrowy, teraz ma już 6 lat. Mam nadzieję, że również u tej pacjentki, którą operowaliśmy, będzie podobnie.

24-latką kilka tygodni temu zgłosiła się do szpitala z rozpoznaniem rakiem szyjki macicy. Kobieta nie ma dzieci, ale bardzo chciałaby je mieć w przyszłości. Operacja przebiegła pomyślnie.

- W tym tygodniu była na kontroli i możemy już powiedzieć, że zabieg się udał, zespolenie jest szczelne i trwałe - dodaje dr hab. Paweł Knapp. - Teraz będzie pod ścisłą kontrolą, przez rok nie może zająć w ciążę. Po tym czasie będzie mogła zacząć starania o dziecko. ■

KM

Przeszczep rogówki

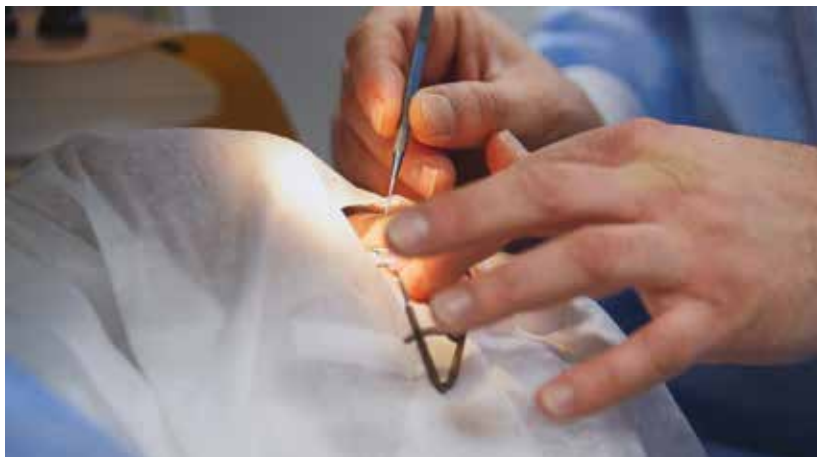
W końcu stycznia w Klinice Okulistyki Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku odbył się pierwszy zabieg przeszczepienia rogówki. Operację wykonała dr n. med. Agnieszka Budnik pod okiem konsultanta krajowego prof. Marka Rękasa z Wojskowego Instytutu Medycznego w Warszawie.

Przeszczepienie rogówki jest zabiegiem chirurgicznym, który polega na zastąpieniu patologicznie zmienionej tkanki pacjenta zdrową, odpowiednio konserwowaną tkanką, pobraną od dawcy. Białostocka klinika już od dłuższego czasu przygotowywała się do wdrożenia tego typu operacji. Od kilku lat lekarze z kliniki pobierają rogówki od zmarłych dawców i przekazują je do banku tkanek. Ciągłe jednak nie było warunków formalnych do wdrożenia tych operacji w Białymstoku.

- Było wiele problemów, m.in. nie mamy podpisanej umowy z NFZ - mówi prof. Zofia Mariak, kierownik Kliniki Okulistyki USK. - Nie jest to najtrudniejszy zabieg w porównaniu do wykonywanych w klinice, bo realizujemy pełne spektrum mikrochirurgicznych operacji okulistycznych, m.in. zaćmy, różne rodzaje operacji jaskry, witrektomie, plastyki, itd. Jednak ze względu na to, że rogówki pobierane są od zmarłych osób, operacja przeszczepu obwarowana jest wieloma ograniczeniami. M.in. wymagane jest, by w klinice zatrudniona była osoba, która ma już doświadczenie w wykonywaniu przeszczepów. Nasi lekarze jeździli szkolić się do innych ośrodków i już są gotowi, by samodzielnie stanąć do operacji.

Pierwszych kilka zabiegów dr Agnieszka Budnik wykona pod nadzorem prof. Marka Rękasa, a potem będzie mogła operować samodzielnie.

Operacje przeszczepienia rogówki - to jedyny ratunek dla pacjentów, którzy np. przeszli stan zapalny rogówki niepoddający się leczeniu, gdy wystąpiły owrzodzenia rogówki lub gdy nie spełnia ona prawidłowych funkcji optycznych (stożek rogówki, blizny pourazowe, bielma pozapalne).

Technicznie przeszczep rogówki nie jest trudną operacją. Jednak z uwagi na fakt, że rogówki pobierane są od zmarłych, takie operacje mają wiele obwarowań prawnych

Istnieje kilka wariantów operacji. - Rogówkę można wymienić na całą grubości - to tzw. przeszczepy drążące przez całość rogówki. Są one technicznie stosunkowo proste, ale dają największe ryzyko powikłań - tłumaczy prof. Mariak. - Toteż głównie wykonuje się bezpieczniejsze przeszczepy warstwowe, w których wymianie podlega tylko wewnętrzna, rzadziej zewnętrzna warstwa rogówki. Pacjenci przed operacją przechodzą dokładną kwalifikację i indywidualnie ustala się najkorzystniejszy dla nich sposób leczenia. W ośrodkach, w których wykonuje się dużo zabiegów, zdarza się, że jedna rogówka ratuje wzrok dwóm chorym - jednemu wszczepia się warstwę zewnętrzną, a drugiemu wewnętrzną.

Rekonwalescencja po przeszczepie drążącym rogówki wynosi 6-9 miesięcy, natomiast po przeszczepie warstwowym 3-6 miesięcy. W tym czasie rogówka zrasta się, nabiera prawidłowego kształtu i staje się przezroczysta, co wiąże się z poprawą ostrości wzroku. Po zabiegu stosuje się miejscowo leki hamujące odrzut rogówki, a przez pierwszy tydzień również antybiotyki.

Rogówka jest przezroczystą częścią ściany gałki ocznej, często porównywaną do szkiełka w zegarku. Średnia grubość rogówki wynosi 0,535 mm, jej średnica pionowa - 10 mm, a pozioma 11 mm. Pierwsza operacja w Polsce wykonana została w 1926 roku. Obecnie operacje wykonuje kilka ośrodków w Polsce, na ścianie wschodniej jedynie Lublin. Zainteresowanie tego typu operacjami jest jednak duże.

- Wiadomo, że jeśli ktoś ma problem ze wzrokiem, jest mniej mobilny, potrzebuje pomocy osób trzecich. I choć nie było wiadomo, kiedy ruszymy z tymi operacjami, to mamy już listę około 15 pacjentów, którzy czekają, by poddać się operacji w naszym ośrodku - mówi prof. Mariak. - Mam nadzieję, że wkrótce zabiegi te będą wykonywane standardowo w Klinice Okulistyki Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. ■

KM

Jak się leczy w Japonii?

Polskę i Japonię dzieli nie tylko ogromna odległość, ale też ogromne różnice kulturowe. Choćby to, że przed wejściem do gabinetu lekarskiego trzeba zdjąć buty, a do lekarza mówi się mistrzu, a nie doktorze. Japońską medycynę podglądał dr hab. Paweł Knapp.

Katarzyna Malinowska-Olczyk: Teraz są na tzw. topie wyjazdy kadry menedżerskiej działającej w służbie zdrowia do Japonii. Tam dyrektorzy szpitali i przychodni mogą na własne oczy zobaczyć, jak jest zorganizowana japońska służba zdrowia. Czy faktycznie wygląda ona zupełnie inaczej niż w Polsce?

Dr hab. Paweł Knapp, szef Pododdziału Ginekologii Onkologicznej i Chemioterapii USK: - Rzeczywiście organizacja życia społeczeństwa jest w Japonii doprowadzona do perfekcji. Żeby zrozumieć ten kraj, trzeba zrozumieć mentalność Japończyków. Są oni od dzieciństwa przygotowywani do bardzo ciężkiej pracy. Ta codzienna perfekcja przekłada się też

na organizację pracy szpitala. Kiedy pacjent przychodzi do szpitala, nie może czekać. Jeżeli w mieście żyje kilka milionów ludzi, a szpitali jest kilka-kilkanaście to jedynym sposobem, by to zorganizować - jest perfekcja w każdym detalu. Proszę pamiętać, że na wszystkich wyspach (o łącznej powierzchni nieco większej od Polski) żyje 127 mln ludzi, a u nas 37 mln. To różnica 100 mln ludzi, która winna otrzymać podstawową opiekę medyczną. Sytuacja taka wymusza więc perfekcyjną organizację. Szpital wygląda jak hala, w której składa się samochody. Nie widać ludzi, wszystko obsługują komputery, na ekranach wyświetlają się komunikaty. Jeszcze przed przyjściem do szpitala pacjent na maila dostaje informację, o której ma się zgłosić i gdzie. I jak ma wyznaczoną godzinę przyjęcia na 8:32, to nie może być przyjęty o żadnej innej godzinie, nie ma mowy choćby o jakimś nawet 5-minutowym spóźnieniu. Jest to tak wszystko poukładane, że przyjęcie do szpitala - na oddział - trwa około 3 minuty, a do 7 minut, jeżeli pacjent wymaga jakiejś dodatkowej procedury organizacyjno-medycznej. Każdy w Japonii ma swoją funkcję - czy to w życiu codziennym, czy w szpitalu. System organizacji pracy absolutnie nie jest podobny do naszego, że jedna osoba odpowiada za przyjęcie, wypełnienie druków, dokumentów, zebranie wywiadu itd. Tam jedna osoba odpowiada za wydanie druku A, druga za wydanie druku B,

a trzecia druku C. Praca tam jest zorganizowana do perfekcji, np. jeżdżą roboty, które dostarczają śniadanie, obiad czy kolację na oddział. Osoba wyglądająca jak kelner z bardzo dobrej restauracji te posiłki roznosi. Za każdym razem stosowny ukłon do pacjenta... Kult pracy, a w zasadzie obserwowana tytaniczność jest trudna do zaakceptowania dla Europejczyka. Tak jak powiedziałem - organizacja pracy jest fenomenalna, więc wcale mnie nie dziwią te wyjazdy, by poznać, jak pracują japońskie szpitale.

W jakim szpitalu był Pan?

- Byłem w szpitalu uniwersyteckim w Kioto na oddziale ginekologicznym. I to, co szokowało mnie już 12 lat temu i dalej mnie szokuje, to sposób operowania. Ja, przynajmniej tak mi się wydaje, chirurgię otwartej jamy brzusznej opanowałem całkiem nieźle. Byłem u prof. Masaki Mandai. I to co ja potrafię zrobić przy tzw. „otwartym” brzuchu, on to potrafi zrobić laparoskopowo! A mówię o zaawansowanej chirurgii w raku jajnika. Choć operacja trwa długo, to jej efekt jest niesamowity. Profesor każdego dnia oprócz niedziel pracę zaczyna o godzinie 6 rano, kończy o godz. 1-2 w nocy - standard. To jest japoński sposób życia.

Z drugiej strony nasze Ministerstwo Spraw Zagranicznych Polakom wyjeżdżającym do Japonii radzi, że jeżeli zachorują, mają zgłosić się do wyznaczonego szpitala w Tokio, bo w pozostałych po prostu nie

porozumieją się po angielsku. Czy to możliwe w tak technologicznie rozwiniętym kraju, że nie mówi się po angielsku?

- To prawda, Japończycy nie mówią po angielsku. Przypuszczam, że w tym tokijskim szpitalu większość pracującego tam personelu to obcokrajowcy. Kiedy bowiem zapytasz na ulicy mężczyznę wyglądającego na biznesmena, prawdopodobnie prowadzącego rozległe interesy w świecie, to okaże się, że mówi tylko po japońsku. W Japonii trudno porozumieć się po angielsku na ulicy czy w restauracji. W szpitalu mówi tylko niewielka garstka personelu medycznego. W restauracji każde menu jest po japońsku. Można poprosić co prawda o angielskojęzyczną kartę dań, ale ona różni się od tej japońskiej tylko tym, że ma więcej zdjęć. Japonia to bardzo mocno zamknięta społeczność. Spotkałem tam młodą przewodniczkę, 28-letnią dziewczynę, Polkę. Po ukończeniu japonistyki wyjechała do Japonii, tam wyszła za mąż. I, jak mówi, po pięciu latach nie do końca jest akceptowana przez rodzinę jej męża. Cały czas czuje dystans.

To prawda, że do lekarza pacjenci zwracają się sensai, czyli mistrzu? A do gabinetu wchodzi się bez butów?

- To wszystko prawda. Gabinet jest pewnego rodzaju świątynią. Tak więc wchodząc do gabinetu trzeba np. zdjąć buty. Podobnie jest w pokoju hotelowym: na każdego gościa czekają dwie pary kapci - jedne do chodzenia po pokoju, a drugie do wchodzenia do toalety. Za każdym razem, kiedy byłem w różnych hotelach, grzecznie, aczkolwiek stanowczo, proszono mnie o przestrzeganie tych zasad. Co ciekawe, we współczesnej Japonii istnieje swoisty dualizm całkowitego zaufania do współczesnej medycyny i mocno zakorzeniona, funkcjonująca tzw. medycyna tradycyjna. Znalezione zostały pewien magiczny wręcz balans: lekarz informuje, że np. należy wykonać badanie rezonansu magnetycznego, a następnie ten sam pacjent idzie na targ, aby kupić leczniczy korzeń czy zioła, gdyż pomogą mu one dobrze przygotować się do zabiegu. Zalecenia takie wyda-

Szpital uniwersytecki w Kioto

ją nawet największe sławy medyczne. Japończykom niezmiernie zależy, aby wciąż zachowany był wspomniany balans pomiędzy starą medycyną japońską, a tą wręcz ultranowoczesną. My w Europie bardzo mocno jesteśmy przywiązani do „chemii” - mam tu na myśli stosowane tabletki, nadużywanie antybiotyków. Tego nie obserwujemy w Japonii. Tam podanie antybiotyku musi wynikać ze wspólnej decyzji dwóch, trzech lekarzy. Jest to zupełnie inny świat postrzegania zasad leczenia.

A jak tę „funkcyjność” widać w innych dziedzinach życia?

- Weźmy na przykład taki superszybki pociąg „Shinkansen”. Ma on przeciętnie do 15 wagonów, a do każdego wchodzi około 50-60 osób. Taki pociąg jest sprzątnięty 7,5 minuty - wygląda jakby dopiero wyjechał z fabryki. Nie może to trwać dłużej, gdyż byłoby to swoiste okazanie braku szacunku dla oczekujących osób podróżujących, dla której ta usługa jest świadczona. Byłby to przede wszystkim brak szacunku dla wykonywanej pracy. Wiem, że trudno to zrozumieć. Wszędzie jest niesamowicie czysto. W szpitalu nie można palić papierosów, nie można ich palić zresztą nigdzie na ulicy (bardzo wysokie kary finansowe). Za to, rzecz ciekawa, można palić w restauracjach. Europejczyk nigdy nie założył nieswoich ubrań. A tam w każdym pokoju hotelowym jest przygotowana czysta bielizna do spania - koszula nocna. Podkreślałem, wszędzie jest wprost sterylnie czysto. Przez godzinę spacerując po Tokio nie znalazłem żadnego papierka. Co ciekawe na ulicach nie ma koszy na śmieci. Po prostu każdy Japończyk swoje śmieci zabiera ze sobą do domu, a potem wyrzuca do specjalnych koszy służących do segregacji śmieci.

A wracając do „branżowych tematów medycznych”. Słyszałam, że u ginekologa nad fotelem jest zasłonka. Podczas badania lekarz widzi tylko pacjentkę od pasa w dół...

- To prawda. Generalnie Japonki są bardzo wstydliwe w stosunku do nie-Japończyków. Kontynuując „tematy branżowe”, jeśli chodzi o seksualność całej Japonii, jest ona zupełnie inna niż Europejczyków. Japończycy mają bardzo ekstrawagancką fantazję erotyczną. Choć prostytucja jest nielegalna, trudno to zrozumieć, ogólnodostępne są tzw. hotele miłości, w których pokoje wynajmuje się na godziny celem tzw. „relaksu”. Przemysł erotyczny jest rozwinięty na bardzo wysokim poziomie. Na ulicach są automaty z używaną damską bielizną, Datch waifu - czyli lalki-manekiny doskonałe technologicznie roboty, które dla wielu Japończyków mają zastępować partnerów życiowych; są kawiarnie w dosłownym tłumaczeniu „bez majtek”, gdzie kelnerki mają krótkie spódniczki, a nie noszą bielizny. Długo można by wymieniać różne „branżowe ciekawostki”... Jak widać to kraj, który może szokować, dziwić, ale przede wszystkim stanowi niesamowite źródło inspiracji i fascynacji. ■

ROZMAWIAŁA KATARZYNA MALINOWSKA-OLCZYK

Przypadek

Liczyłem na spokojne spędzenie wieczoru w domu. Niestety około godziny 19 zadzwonił telefon. Stacjonarny, taki z tarczą. To był luksus. Usłyszałem głos dyżurującego kolegi: Staszku, przyjdź z odsieczą, mam w sali operacyjnej pacjenta, z którym sobie nie poradzę. Bez wdawania się w dłuższą rozmowę, poszedłem do szpitala.

Po skończonej pracy powrót do domu to nie tylko okazja do zasłużonego odpoczynku w rodzinnym gronie. Często czekają obowiązki związane z pracami domowymi dzielonymi sprawiedliwie między członków rodziny. Ale nie tego dnia.

W szpitalu po rutynowym przygotowaniu się do operacji wszedłem do sali operacyjnej. Adam, szef dyżuru, w krótkich słowach opisał zaistniałą sytuację. Relacja była następująca: 23-letni pacjent z raną zadaną nożem w okolicy pachwinowo-podbrzuszej lewej z uszkodzeniem naczyń biodrowych i raną esicy. W pierwszej kolejności przystąpiono do zahamowania krwotoku. Częściowo naciętą tętnicę zamknięto kleszczykami powyżej i poniżej miejsca uszkodzenia, a następnie zeszyto w miejscu nacięcia odtwarzając ciągłość i drożność naczynia. Żyła biodrowa zewnętrzna była całkowicie przerwana, a jej postrzępione kikuty nie nadawały się do prostego zeszycia, po prostu nie można było zbliżyć ich do siebie. Z dużą trudnością zamknięto kleszczykami przerwaną żyłę, doraźnie zatrzymując krwawienie. Taką sytuację zastałem w momencie włączenia się do zespołu operacyjnego.

Nadszedł czas podjęcia decyzji o sposobie rozwiązania zaistniałego problemu. Ratując chorego przed wykrwawieniem można było najprościej podwiązać kikuty przerwanej żyły, ale skutki takiego zabiegu mogłyby być tragiczne. Żyła ta niemal w całości odprowadza krew z kończyny do serca, słowem zamknięty byłby odpływ krwi z kończyny dolnej z prawdopodobną koniecznością amputacji. Nawet gdyby cudem udało się uratować kończynę, to zastój żylny czyniłby nogę wysoce niesprawną. Alternatywą było odtworzenie ciągłości żyły przez dokonanie przeszczepu uzupełniającego ubytek.

Postanowiłem zastosować drugi ryzykowny wariant leczenia, dający szansę uchronienia przed inwalidztwem. Jako przeszczep miał służyć fragment głównej powierzchni żyły dolnej kończyny pacjenta. W tym celu pobrany został około 10-centymetrowy odcinek żyły odpiszczelowej. Kłopot polegał na tym, że była duża dysproporcja między kalibrem szerokiej żyły biodrowej a wąskim żyły odpiszczelowej. Chcąc dopasować przekrój przeszczepu do przekroju żyły biodrowej przecięciem po-

W pewnych okolicznościach warto postawić własną diagnozę. Warto upewnić się, czy coś ważnego nie zostało przeoczone

dłużnie pobraną żyłę odpiszczelową czyniąc z niej taśmę. Po przecięciu na połowę, dwa jednakowe odcinki tej taśmy zostały zeszyte wzdłuż brzegów. W ten sposób powstał przewód o średnicy odpowiadającej wymiarem żyły biodrowej. Tak przygotowany przeszczep został zespolony z żyłą biodrową zewnętrzną. Krew popłynęła do serca. W ten sposób został rozwiązany problem uszkodzenia naczyń krwionośnych.

W tym momencie podziękowałem za prezent w postaci trudnej, ale ciekawej operacji, chciałem wrócić do przerwanej wypoczynku w rodzinnym gronie. Adam jednak poprosił o dokończenie operacji polegającej na pro-

stym zeszyciu rany esicy. Nie wypadło targować się z młodszym kolegą.

W poczuciu dobrze spełnionego obowiązku opuściłem szpital. W dniu następnym odwiedziłem zoperowanego starając się dowiedzieć o okolicznościach tragicznego incydentu. Pacjent nie podjął rozmowy, nie udzielił żadnych wyjaśnień. Jego stan mimo podania krwi uzupełniającego ubytek związany z krwotokiem, zastosowania antybiotyków, środków przeciwbólowych, płynów infuzyjnych budził niepokój. Gorączkował, odczuwał ból brzucha, miał wzdęcie, nie było perystaltyki jelitowej.

W następnym dniu stwierdzono wyraźne objawy otrzewnowe. Zaproponowano choremu powtórne otwarcie jamy brzusznej. Na reoperację pacjent nie wyraził zgody. Rozpoczęła się walka o życie chorego przez ponowienie propozycji operacyjnej kontroli jamy brzusznej. Dopiero w 5 dniu po zabiegu chory w bardzo ciężkim stanie zaaprobował wielokrotnie ponawianą propozycję terapeutyczną. Po otwarciu jamy brzusznej okazało się, że ropne zapalenie otrzewnej było wynikiem dodatkowej przeoczonej rany jelita cienkiego. Ranę zeszyto. Przepłukano jamę otrzewnej. Mimo intensywnego leczenia, w następnym dniu po reoperacji chory zmarł.

Po zgonach pacjentów w szpitalach regułą było wykonanie sekcji zwłok. Ten rodzaj badania dla zmarłego oczywiście nie ma znaczenia terapeutycznego, ale w wielu wypadkach uściśla rozpoznanie choroby lub urazu stanowiących przyczynę zgonu. Badanie to, pomijając względy naukowe i szkoleniowe, odgrywa ważną rolę w prawnej ocenie postępowania lekarskiego zarówno w diagnostyce jak i w leczeniu. Często stanowi argument w obronie personelu medyczne-

go przed oskarżeniami o popełnione błędy, a z drugiej strony ujawnia zawinione lub niezawinione nieprawidłowości. W opisanym przypadku doszło do błędu w postaci przeoczenia rany jelita cienkiego. Kolega skoncentrował uwagę na krwotoku z uszkodzonych naczyń biodrowych, starając się możliwie szybko zatrzymać groźne dla życia krwawienie. Badając narządy jamy brzusznej, stwierdził nacięcie jelita grubego umiejscowione w bliskim sąsiedztwie rany skórnej i zniszczonych naczyń krwionośnych. Przypuszczam, że nie dość dokładnie sprawdził jelito cienkie zlokalizowane w znacznej odległości od miejsca stwierdzonych uszkodzeń. Gdyby dyżurujący kolega nie mógł skorzystać z mojej pomocy, to z pewnością nie zastosowałby identycznego sposobu odtworzenia zniszczonego fragmentu żyły biodrowej i nie zeszyłyby jelita cienkiego.

Z mojej strony było błędem bezrefleksyjne przyjęcie rozpoznania postawionego przez kolegę. Zawierzyłem koledze i nie dokonałem własnej inspekcji narządów jamy brzusznej. Przyjąłem, że uszkodzone naczynia krwionośne i przecięta esica są jedynymi następstwami zbrodniczego ciosu. Doszedłem do wniosku, że w pewnych okolicznościach warto postawić własną diagnozę. Warto upewnić się, czy coś ważnego nie zostało przeoczone.

Wynik badania sekcyjnego był przygnębiający, wykazał bowiem, że obie rany jelit były zamknięte szczelnie, co nie uchroniło pacjenta przed śmiertelnym następstwem zapalenia otrzewnej. Przeszczep żyły był drożny bez cech miejscowej infekcji. Z dużym prawdopodobieństwem przeoczenie rany jelita cienkiego mogło być skutecznie skorygowane wczesną reoperacją. Na przeszkodzie stanęła konsekwentna długo wyrażana odmowa zgody na wykonanie drugiego zabiegu.

Zastanawiające było zachowanie się pacjenta, który przez cały czas pobytu w szpitalu nie zdradził przyczyny i okoliczności napadu. Nie podał żadnych danych dotyczących nożownika. Z zachowania pacjenta wynika logiczny wniosek, że agresor był znany poszkodowanemu. W przeciwnym razie odmowa złożenia wyjaśnień nie miałyby sensownego uzasadnienia.

Milicja podejrzewała, że były to porachunki świata przestępczego. Nie znam rezultatu śledztwa prowadzonego w tej sprawie.

Przy okazji opisu ciekawego tragicznego przypadku chciałbym uzasadnić tytuł publikacji. Kluczowe słowo „przypadek” jest przedmiotem rozważań filozoficznych. Jako wieloznaczne wymaga zdefiniowania. Najstarsza definicja została sformułowana przez starożytnego filozofa, greka Arystotelesa następująco: „Przypadkiem jest to, co się zdarza, ale nie zawsze, ani z konieczności, ani najczęściej”. Odnoszę wrażenie, że słowo „przypadek”, jako synonim na określenie pacjenta, chorego, cierpiącego jest w środowisku lekarskim nadużywane. Słowo to zapowiada, że mamy do czynienia z czymś, co jest rzadkie, zaskakujące, ponadprzeciętne, ciekawe. Odruchowo w poprzednim zdaniu napisałem „mamy do czynienia z czymś”. To „coś” wydaje się być „mniej ludzkie” niż chory, pacjent. To „coś” to niezwykle powód, niezwykle skutki i niezwykle rozwiązanie z człowieczeństwem w tle.

Czy opisany pacjent zasługuje na miano przypadku? Sądzę, że mieści się on w ramach definicji Arystotelesa. Rzadko zdarza się przestępstwo jedno pchnięcie noża, powodujące trzy różne uszkodzenia, z których każde, nieleczone, byłoby śmiertelne. Rzadko zdarza się przeoczenie urazowego uszkodzenia z tragicznym następstwem. Rzadko dochodzi do uszkodzenia wymagającego zastosowania skomplikowanej procedury operacyjnej. Rzadko spotykamy się z niezrozumiałą odmową zgody na powtórny zabieg ratujący życie. Tajemnicza była przyczyna, dla której pacjent nie ujawnił okoliczności, w których doszło do zranienia i kto był sprawcą incydentu. Ten zbieg okoliczności to tragiczny, pouczający i ciekawy przypadek. ■

DR STANISŁAW SIERKO,
EMERYTOWANY CHIRURG

Kilka ważnych wydarzeń:

2008 – 2010 - stypendium naukowe w Mayo Clinic College of Medicine, Division of Endocrinology, Mayo Clinic, Rochester, USA (2,5 roku).

2013 - habilitacja, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Wydział Lekarski.

Od lipca 2016 - kierownik Zakładu Higieny, Epidemiologii i Zaburzeń Metabolicznych, Wydział Lekarski UMB.

2017, sierpień - nominacja Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej do Academia.net - the Expert Database for Outstanding Women in Academia,

Grant o wartości 3,2 mln zł w programie TEAM Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej „Elucidation of the role of individual intramuscular lipid intermediates in fat-induced insulin resistance”.

Grant aparaturowy z MNiSW o wartości 2,4 mln zł „Spektrometr masowy typu potrójny kwadrupol z mobilnością jonów i zestawem ultrasprawnego chromatografii cieczowej”.

Stypendium MNiSW dla młodych wybitnych naukowców.

Ekspert Fundacji Na Rzecz Nauki Polskiej i NCBiR.

Autor/współautor publikacji o łącznym IF ok. 215.

Najważniejsze wydarzenie: narodziny synka.

Kiedy byłam mała, chciałam być:

Lekarzem weterynarii - ale małych zwierząt. Chciałam też otworzyć schronisko.

Bal wiedeński, w błocie na Woodstocku czy koncert Zenka Martyniuka?

Nic z powyższych. Często chodziłam na koncerty, jednak ten, na którym chciałam być najbardziej, już się nie wydarzy. To koncert zespołu „Queen”, z Freddie Mercuryem jako wokalistą. Ach, gdyby można było cofnąć czas...

Mam słałość do...

Moich chłopaków - Pawełka (syna) i Piotra (męża).

Ulubione przekleństwo?

Nie przeklinam, ale mam parę „niegrzecznych” powiedzonek, np. „Nie interesuj się, bo kociej mordki dostaniesz”.

Kiedy kłamię...

No cóż, nie kłamię. Choć to nie zawsze komfortowe, to jednak stawiam czoła konsekwencjom prawdy.

Agnieszka Urszula Błachnio-Zabielska

Kwestionariusz osobowy

Absolwentka biologii na Uniwersytecie w Białymstoku, doktorat na Wydziale Lekarskim UMB. Dobry duch młodych naukowców zmagających się z zawiłościami w proce-

durach grantowych lub szukających współpracy naukowej.

Zainteresowania: - Od zawsze interesowała mnie biologia molekularna, stąd wybór kierunku studiów. Po

studiach trafiłam pod skrzydła prof. Jana Górskiego do Zakładu Fizjologii UMB (tam spotkałam swojego przyszłego męża - Piotra). Prof. Górski stawiał przed nami ambitne i trudne zadania, ale dzięki temu utwierdził nas w wierze we własne umiejętności. Przydało się to szczególnie w momencie gdy wyjechaliśmy na staż zagraniczny do Mayo Clinic, gdzie od razu rzucono nas do laboratorium spektrometrii mas. Okres pobytu w USA wspominam jako bardzo intensywny zarówno zawodowo jak i osobiście, gdyż w kolejnym roku po naszym przyjeździe urodził się tam nasz syn Pawełek. ■

Największa ekstrawagancja w moim wykonaniu?

Co prawda nie tylko i wyłącznie moim, ale z udziałem fryzjerki, która na moich uprzednio zbyt mocno rozjaśnionych włosach wykonała ciemniejsze pasemka brązową farbą. Ostatecznie wyszła „polska flaga”. A ja przez pewien czas chodziłam z barwami narodowymi na głowie.

W kuchni potrafię...

Niewiele.

Za co można mnie lubić?

Za tolerancję i otwartość w stosunku do innych osób.

Ulubiony przesąd?

Jak na naukowca przystało, nie wierzę w przesady.

Dzień zaczynam od?

Lekkiego śniadania i dużej mocnej kawy „po turecku”.

Ulubiona książka/film?

Z książek uwielbiam kryminały, szczególnie te trzymające w napięciu aż do błyskotliwego zakończenia. Cenię

sobie także powieści z tłem historycznym. Z filmów zdecydowanie „Ojciec chrzestny” z Robertem De Niro i Alem Paccino. Gdyby zagrał w nim jeszcze Tom Hanks, to byłby tam komplet moich ulubionych aktorów.

Ściągałaś na maturze?

Nie, co prawda moje typy tematów zupełnie się nie sprawdziły. Byłam skazana na swoją własną wiedzę i inwencję. Jak się okazało, szczęśliwie.

Od lat mam ochotę na...

Porządne wakacje. Najlepiej gdzieś nad pięknym ciepłym morzem.

Czego nie cierpisz ponad wszystko?

Kłamstwa, dwulicowości i zawiści.

Najciekawsza spotkana osoba?

Spotkałam wiele ciekawych osób, jednak osobą, która jest dla mnie autorytetem, którą bardzo cenię i szanuję jest prof. Jan Górski.

Jakie osiągnięcie naukowe/technologiczne robi na tobie największe wrażenie?

Postęp w technikach edycji informacji genetycznej - np. zastosowanie CRISPR w eliminacji wrodzonych wad genetycznych. Na moim synu natomiast największe wrażenie robią wielki zderzacz hadronów (LHC) i detektory fal grawitacyjnych.

Najlepsza rada, jaką dostałaś?

To taka, aby praca nie stanowiła o wszystkim w życiu, a człowiek zauważa to czasami zbyt późno. Ale cóż począć, gdy to, czym się zajmuję zawodowo, jest także moją pasją?

Jaki najmiłszy komplement usłyszałaś w życiu?

Mogę z grubszą zacytować: Mamo, nikt nie robi tak pysznych chrupiących kotlecików jak ty.

Wygrywam szóstkę w totka i...

Myślę, co z tym fantem mam teraz począć? ■

OPR. BDC

KRONIKA UMB 2018

Rok 2018 na Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku obfitował w wiele ważnych wydarzeń. Kronika jest ich zapisem.

Październik: gościem honorowym uroczystej Inauguracji Roku Akademickiego 2018/2019 był premier Mateusz Morawiecki. W swoim wystąpieniu obiecał UMB grant na rozwój badań nad rozwojem sztucznej inteligencji w medycynie

STYCZEŃ

■ Prof. Maria Borawska i dr hab. Renata Markiewicz-Żukowska - współautorki książki pt.: „Interakcje leków z żywieniem” otrzymały wyróżnienie za monografię z zakresu nauki o żywieniu człowieka w roku 2017 przyznane przez prezesa Polskiej Akademii Nauk.

■ Szkolenie studentów kierunków: techniki dentystyczne i lekarsko-dentystycznego UMB we Włoszech, w ramach realizacji II edycji projektu „Program rozwoju kompetencji studentów kierunku techniki dentystyczne i kierunku lekarsko-dentystycznego UMB”. Opiekunem grupy była mgr Anna Kropiewnicka, w wyjeździe uczestniczyli również: prorektor ds. studenckich prof. Adrian Chabowski i prodziekan Wydziału Lekarskiego dr hab. Teresa Sierpińska. Studenckie Koło Naukowe przy Klinice Neurologii i IFMSA-Poland O. Białystok zorganizowały drugą edycję akcji profilaktycznej „Pokaż dziadkom”.

2 Ukazała się książka „Zagadnienia prawa medycznego” pod red. A. Górskiego i E. Sarnackiej - pracowników Zakładu Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB.

■ Pracownicy UMB - prof. Elżbieta Kra-

jewska-Kułak, prodziekan Wydziału Nauk o Zdrowiu, kierownik Zakładu Zintegrowanej Opieki Medycznej, dr hab. Napoleon Waszkiewicz, kierownik Kliniki Psychiatrii UMB, dr Beata Galińska-Skok, Klinika Psychiatrii UMB, dr Marek Stankiewicz, Klinika Psychiatrii UMB znaleźli się w 21-osobowym składzie zespołu koordynującego realizację Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2017 - 2022.

8-9 Zespół Jagiellonii Białystok przeszedł gruntowne badania kontrolne w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym w Białymstoku.

10 Prorektor ds. nauki UMB - prof. Marcin Moniuszko uczestniczył w Konferencji Klastra Technologicznego INFOTECH pt. „Zdarzyło się jutro”.

12 Dr Jacek Malczewski z Katedry Historii Doktryn Politycznych i Prawnych Uniwersytetu Jagiellońskiego, wygłosił wykład szkoleniowy pt. „Eutanazja a paliatywne uśmierzenie bólu i cierpienia w stanach terminalnych” w ramach cyklu „Wykłady eksperckie prawo medyczne”, sala rady WNoZ.

■ Odbył się Turniej Gier Planszowych - Studenci vs. Kadra UMB. Wygrali nauczyciele akademicy 135 do 115.

13 Akcja „Studiuj w UMB!”. Licealiści z I, II i III LO w Białymstoku wzięli udział w warsztatach i spotkaniach na trzech wydziałach UMB.

15 Dr Dominik Maślach oraz dr Angelika Charkiewicz z Zakładu Zdrowia Publicznego UMB zostali reprezentantami Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku w radzie ds. współpracy i rozwoju kadr powołanej przez dyrektora Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego - Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie.

27 Spotkanie z pełnomocnikiem prezydenta miasta Białegostoku ds. osób niepełnosprawnych - Adamem Kujawą oraz prezentacja filmu pt. „Nieinni”; Centrum Dydaktyczno-Naukowe WNoZ.

■ Zebranie naukowo-szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego oddz. w Białymstoku i Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku. Wykład pt. „Szczepienia - fakty i mity” wygłosiła dr Iwona Paradowska-Stankiewicz; ECF UMB.

■ Odbyło się posiedzenie naukowo-szkoleniowe Białostockiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej. Prelekcję wygłosił dr Andrzej Eljaszewicz z Zakładu Medycyny Regeneracyjnej i Immunoregulacji UMB.

Spotkanie poświęcone było nowej roli białka BAFF; blok M.

18 Uniwersytecki Szpital Kliniczny oraz Podlaski Związek Lekarzy Pracodawców Porozumienie Zielonogórskie zostały głównym realizatorem na Podlasiu programu „Postaw na profilaktykę - Program Profilaktyki Chorób Naczyń Mózgowych w województwach mazowieckim, podlaskim i warmińsko-mazurskim”.

18-20 Odbyły się XVI Podlaskie Warsztaty Psychiatryczne w Białowieży. Organizator: dr Beata Galińska-Skok.

20 Druga edycja akcji profilaktycznej: „Z diagnostą po zdrowie. Dzień Babci i Dziadka”, CH „Atrium Biała”. Organizator: Kreatywny Diagnosta Laboratoryjny.

22-28 Odbyła się akcja Pink Lips w związku z Europejskim Tygodniem Profilaktyki Raka Szyjki Macicy. Organizator: IFMSA-Poland o. Białystok.

23 Dziekan Wydziału Farmaceutycznego UMB prof. Wojciech Mityk został przewodniczącym Konwentu Dziekanów Wydziałów Farmaceutycznych Uczelni Medycznych.

23.01-2.02

Ferie w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

24 Prof. Elżbieta Krajewska-Kułak, prodziekan ds. studenckich Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB, została nominowana za działalność społeczną i charytatywną w konkursie „Osobowość Roku”.

Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Alina Kępka.

26-28 XIV Konferencja „Zaburzenia seksualne - postępy w leczeniu”, Białowieża. Organizator: Klinika Urologii UMB.

29 Dr Piotr Majewski z Zakładu Diagnostyki Mikrobiologicznej i Immunologii Infekcyjnej UMB zdobył grant o wartości 50 000 zł na badania w ramach projektu NCN MINIATURA 1. Tytuł projektu: „Molekularna analiza podstaw rozwoju oporności na kolistynę wśród klinicznych szczepów *Escherichia coli*”.

■ Tytuł profesora nauk medycznych otrzymała dr hab. Katarzyna Guzińska-Ustymowicz.

30 Stopień doktora habilitowanego nauk o zdrowiu otrzymała dr Matylda Sierakowska.

LUTY

3 I Prawno - medyczne zebranie naukowe. Organizator: Zakład Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB i Seminarium doktoranckie z zakresu prawa medycznego w Instytucie Nauk Prawnych PAN. Centrum Dydaktyczno - Naukowe WNoZ UMB;

5 Na studiach I stopnia kierunku położnictwo Wydziału Nauk o Zdrowiu, odbył się po raz pierwszy standaryzowany egzamin w warunkach symulowanych - Mini Objective Structured Clinical Examination.

6 I Klinika Nefrologii i Transplantologii z Ośrodkiem Dializ UMB jako pierwsza w Polsce testowała system monitorowania on-line pacjentów dializowanych otrzewnowo.

7 Utworzono nowy pododdział ginekologii onkologicznej w USK.

Odbyła się konferencja prasowa dotycząca badań nad możliwością wykorzystania w medycynie korzeniowca sosnowego, grzyba występującego głównie w Puszczy Białowieskiej - realizowanych wspólnie przez Zakład Farmakologii Doświadczalnej Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB i Zamiejscowy Wydział Leśny Politechniki Białostockiej w Hajnówce.

■ UMB uczestniczyło w XIII Łosickich Spotkaniach Edukacyjnych.

7-9 Wydział Nauk o Zdrowiu UMB nawiązał współpracę z Uniwersytetem w Kłajpedzie w zakresie pielęgniarstwa, zdrowia publicznego, rehabilitacji, medycyny holistycznej, turystyki i rekreacji.

■ W ramach stażu naukowego, prodziekan ds. jakości kształcenia WNoZ UMB, dr hab. Ludmiła Marcinowicz uczestniczyła w zorganizowanym przez Wydział Nauk o Zdrowiu w Kłajpedzie seminarium na temat badań etnograficznych prowadzonym przez prof. Judith Green z Uniwersytetu w Kalifornii.

9 Politechnika Białostocka, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku oraz spółka Nantes Systemy Nanotechnologii otrzymały patent na wynalazek „Substytut śliny naturalnej”. Nad wynalazkiem pracował zespół naukowców z Politechniki Białostockiej: prof. Jan Dąbrowski i dr inż. Joanna Mystkowska oraz z UMB: prof. Halina Car i dr Katarzyna Niemirowicz.

■ Charytatywny Bal Karnawałowy środowiska akademickiego UMB. Organizatorzy: rektor UMB prof. Adam Krętowski

oraz Fundacja „Pomóż im” na rzecz Dzieci z Chorobami Nowotworowymi i Hospicjum dla Dzieci.

10 Prof. Paul Janmey z University of Pennsylvania USA, wygłosił wykład ekspercki pt. „Mechanosensing by neuronal and glial cells”. Sala seminaryjna Kliniki Neurologii UMB.

10-11 Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Podlaskie VII zimowe spotkania ze stomatologią praktyczną”; Turośń Kościelna/Białystok. Organizator: Polskie Towarzystwo Stomatologiczne, oddział w Białymstoku.

14 Demo Day. Cztery zespoły naukowców z Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku i Politechniki Białostockiej prezentowały swoje projekty przed grupą inwestorów. Organizator: Biuro Ochrony Własności Intelektualnej i Transferu Technologii UMB w ramach projektu „Inkubator Innowacyjności+” finansowanego ze środków MNiSW.

15 II Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Bezpieczeństwo pacjenta a problem zakażeń szpitalnych”, Centrum Dydaktyczno-Naukowe WNoZ. Organizatorzy: Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej UMB, Klinika Chorób Zakaźnych i Hepatologii UMB, Klinika Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji UMB, Klinika Obserwacyjno-Zakaźna Dzieci UMB, Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii UMB, Zakład Diagnostyki Mikrobiologicznej i Immunologii Infekcyjnej UMB, Zakład Medycyny Rodzinnej UMB, Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego UMB, Zakład Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB, Wydział Nauk o Zdrowiu UMB, Stowarzyszenie „Pro Salute”, Koło Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego przy UMB, Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie oddział Białystok, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku.

15-16 Odbyło się seminarium naukowe pt. „Grzyby przyszłością medycyny?”; Centrum Dydaktyczno-Naukowe WNoZ, Zamiejscowy Wydział Leśny Politechniki Białostockiej w Hajnówce, Centrum Naukowo-Badawcze. Organizator: Zakład Farmakologii Doświadczalnej UMB, Zamiejscowy Wydział Leśny Politechniki Białostockiej w Hajnówce, Polskie Towarzystwo Mykologiczne.

16 Konferencja „Autyzm a prawo”, Centrum Dydaktyczno-Naukowe WNoZ. Organizator: Zakład Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB

wspólnie z Zakładem Prawa Medycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

16-18 I Otwarte Posiedzenie Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów w Białymstoku. Aula Magna UMB.

■ Otrzymała się Konferencja Naukowo-Szkoleniowa - Nefrokardiologia 2018, Białowieża. Organizator: I Klinika Nefrologii i Transplantologii z Ośrodkiem Dializ UMB.

17 Dr hab. Anna Moniuszko-Malinowska wraz ze współpracownikami z Kliniki Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji kierowanej przez prof. Sławomira Pancewicza oraz pracownikami Zakładu Chemii Nieorganicznej i Analitycznej pod kierownictwem prof. Elżbiety Skrzydlewskiej zdobyła grant w ramach konkursu NCN SONATA BIS na realizację projektu pt. „Wykorzystanie badań multiomicznych do oceny konsekwencji metabolicznych chorób przenoszonych przez kleszcze”. Wartość grantu 1 663 466 zł.

■ Dr Ewa Harasim-Symbor z Zakładu Fizjologii Wydziału Lekarskiego UMB zdobyła grant naukowy w ramach NCN SONATA 13 na badania pod tytułem: „Ocena roli kannabidiolu w regulacji ekspresji białkowych transporterów kwasów tłuszczowych (FAT/CD36, FABPm i FATP1,4,6) w mięśniu sercowym szczurów z insulinopornością indukowaną dietą bogatą w tłuszczość”.

20 W Centrum Dydaktyczno-Naukowym WNoZ zainaugurowano III edycję projektu „Uniwersytet Profilaktyki Psychogeriatrycznej”.

21 Zebranie naukowo-szkoleniowe. Cz. I: „Badania bezpieczeństwa i skuteczności szczepionek” - wykład wygłosiła prof. Ewa Augustynowicz, kierownik Laboratorium w Zakładzie Badania Surowic i Szczepionek, Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego - Państwowy Zakład Higieny. Cz. II: „Szczepionka - wróg czy przyjaciel?” - podsumowanie - Dr hab. Bożena Mikołuc, konsultant wojewódzki w dziedzinie immunologii klinicznej, Klinika Pediatrii, Reumatologii, Immunologii i Chorób Metabolicznych Kości, UMB. Organizator Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne oddział w Białymstoku i Okręgowa Izba Aptekarska. Miejsce: ECF UMB.

24 W ramach cyklu „Wykłady Ekspertkie Prawo Medyczne” odbył się trzeci wykład szkoleniowy pt. „Ustawa o zawodzie fizjoterapeuty - od samodzielności do odpowiedzialności”. Prelegentką była dr Emilia Sarnacka, pracownik Zakła-

du Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB.

26 Przedstawiciele UMB uczestniczyli w XVI Prezentacjach Edukacyjno-Doradczych „Uczelnie w powiecie” w Zambrowie.

27-28 Wydział Farmaceutyczny UMB gościł dziekana Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Medycznego w Zaporoziu prof. Oleksandra Krezmera oraz prodziekana prof. Lyudmylę Cherkovską.

28 Program „Zakochaj się w Polsce” z udziałem UMB. W Pałacu Branickich oraz Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB powstawały sceny filmowe do programu TVP „Zakochaj się w Polsce”. Posiedzenie naukowo-szkoleniowe Białostockiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej. Organizatorzy: Białostocki Oddział Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej, Białostocki Oddział Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej oraz firma MEDianus sp. z o.o.

■ Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Hanna Myśliwiec.

MARZEC

1 Odbyło się spotkanie uczennic VII LO w Białymstoku o profilu kosmetycznym z Marcinem Tomkiele, rzecznikiem UMB, oraz Dorotą Dziuryk z Centrum Dietetycznego Naturehouse. Spotkanie dotyczyło kreowania wizerunku.

■ Stopień doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych otrzymał dr Michał Moritz.

■ Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymał dr Tomasz Rusak.

2 Przedstawiciele Uniwersytetu Medycznego w Nowosybirsku gościli na UMB.

6 Uniwersytet Zdrowego Seniora i Uniwersytet Profilaktyki Psychogeriatrycznej w finale Podlaskiej Marki.

7 Wykład dr Anny Tokarzewicz z Zakładu Biochemii Lekarskiej UMB pt. „Oznaczanie stężenia białek metodą powierzchniowego rezonansu plazmonów”. Organizator: Polskie Towarzystwo Biochemiczne oddział w Białymstoku. Miejsce: Collegium Universum UMB.

8 Prof. Elżbieta Krajewska-Kułał znalazła się w finale VII edycji Nagrody im. Jana Rodowicza „Anody” 2018.

9 Spotkanie europejskich naukowców w UMB dotyczące realizacji projektu międzynarodowych interdyscyplinarnych studiów doktoranckich z biologii medycznej i biostatystyki (ImPRESS).

10 Z okazji Dnia Chorób Rzadkich na Wydziale Farmaceutycznym UMB z wykładem gościł prof. Grzegorz Węgrzyn, wybitny biolog molekularny oraz twórca leku spowalniającego rozwój choroby Sanfilippo.

13 Gabriel Murawski, student III roku kierunku lekarsko - dentystycznego UMB, został współodkrywcą planety pozasłonecznej.

14 Wykład pt. „Produkty pszczoła a glejaki mózgu” wygłosiła prof. Maria Borawska, kierownik Zakładu Bromatologii, Wydziału Farmaceutycznego UMB. Organizatorzy: Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne oddział w Białymstoku i Okręgowa Izba Aptekarska. Miejsce: Aula 2 ECF UMB.

■ UMB uczestniczyło w XVIII „Giełdzie Pomysłów na życie” w Łomży.

15 Wernisaż wystawy „Nasze spojrzenie na świat”. Organizator: Stowarzyszenie „My dla innych”, Miejsce: Biblioteka Główna UMB.

■ II Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Bezpieczeństwo pacjenta a problem zakażeń szpitalnych”. Organizatorzy: Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej UMB, Klinika Chorób Zakaźnych UMB, Klinika Obserwacyjno-Zakaźna Dzieci UMB, Zakład Anestezjologii i Intensywnej Terapii UMB, Zakład Diagnostyki Mikrobiologicznej i Immunologii Infekcyjnej UMB, Zakład Medycyny Rodzinnej UMB, Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego UMB, Zakład Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB, Wydział Nauk o Zdrowiu UMB, Stowarzyszenie „Pro Salute”, Koło Polskiego Towarzystwa Pielęgniarskiego przy UMB, Polskie Towarzystwo Pielęgniarskie oddział Białystok, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku. Miejsce: Centrum Dydaktyczno-Naukowe WNoZ UMB.

■ Przedstawiciele UMB uczestniczyli w XI Siedleckich Targach Edukacyjnych oraz XII Młodzieżowych Targach Edukacji i Pracy w Ostrołęce.

16 Odbyła się konferencja „Autyzm a prawo”. Centrum Dydaktyczno - Naukowe WNoZ UMB. Organizatorzy: Zakład Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej, Wydział Nauk o Zdrowiu UMB,

Zakład Prawa Medycznego Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

■ UMB otrzymał ponad 7 mln złotych wsparcia z Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w ramach Programu Operacyjnego „Wiedza Edukacja Rozwój”.

22 Prof. Zbigniew Puchalski, rektor Akademii Medycznej w Białymstoku w latach 1987-1990, 1999-2002, został uhonorowany przez Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach tytułem Doctor Honoris Causa.

■ W ramach przyznania UMB badawczego grantu poświęconego kleszczowemu zapaleniu mózgu odbył się panel dyskusyjny pt.: „Współpraca środowiska akademickiego i biznesu odpowiedzią na najważniejsze wyzwania naukowe i zdrowotne. Wspólne działania badawczo-rozwojowe na rzecz aktywnego nadzoru epidemiologicznego występowania kleszczowego zapalenia mózgu w Polsce”. Grant przyznała firma Pfizer, która uznała wysokie kompetencje ekspertów z Kliniki Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji kierowanej przez prof. Sławomira Pancewicza. Aula Magna UMB.

■ Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Małgorzata Rusak.

23 Pierwsze zajęcia w ramach V edycji projektu „Białostockie talenty XXI wieku”. Uczniowie wzięli udział w warsztatach naukowych pt. „Jak zrobić tabletki i żelki z vit. C i udzielić porad w aptece” przygotowanych przez dr Katarzynę Sosnowską i dr Martę Szekalską z Zakładu Farmacji Stosowanej UMB. Koordynator projektu: Centrum Kształcenia Ustawicznego w Białymstoku.

■ VI Olimpiada Kosmetyczna. Organizator: Wydział Farmaceutyczny UMB z Samodzielną Pracownią Kosmetyki oraz VII Liceum Ogólnokształcące w Białymstoku.

24 XVII Międzynarodowe Warsztaty Kardiologiczne „Wschód-Zachód”. Organizatorzy: Katedra i Klinika Kardiologii UMB, Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego. Miejsce: WNoZ UMB.

25 Zmarła Irena Karoń, starszy technik w Zakładzie Anatomii Prawidłowej AMB w latach 1975-1996.

26 Wykład dr. Piotra Kramarza - eksperta ECDC pt. „Rola European Centre for Disease Prevention and Control we współczesnej Europie” połączony z przedstawieniem założeń projektu Białostok Plus. Organizator: prof. Karol Kamiński, kierownik Zakładu Medycyny Popula-

Grudzień: prof. Coral Barbas, światowej sławy ekspert od badań metabolomowych, została wyróżniona tytułem doktora honoris causa UMB. To 44. osoba w historii uczelni z takim tytułem

cyjnej i Prewencji Chorób Cywilizacyjnych UMB; miejsce: Aula Magna UMB.

27 Inauguracja Akademii Młodego Naukowca UMB - projektu dla dzieci, realizowanego przez Wydział Nauk o Zdrowiu i Stowarzyszenie „Pro Salute”. Aula Magna UMB.

28 Rozpoczęły się zajęcia z tzw. pacjentem symulowanym w Centrum Symulacji Medycznej UMB.

KWIECIEŃ

3 Ruszyła II edycja staży studenckich realizowanych w projekcie pn. „Wysokiej jakości programy stażowe na Wydziale Farmaceutycznym z Oddziałem Medycyny Laboratoryjnej UMB” dofinansowanym w ramach Działania 3.1 Kompetencje w szkolnictwie wyższym, Oś III Szkolnictwo wyższe dla gospodarki i rozwoju Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

4 Stopień doktora habilitowanego nauk farmaceutycznych otrzymał dr Karol F. Kramkowski.

6 Przedstawiciele Biura Gospodarczego i Kulturalnego Tajpej odwiedzili UMB.

6-8 Delegacja Samorządu Studentów UMB brała udział w LXXV Konferencji Komisji Wyższego Szkolnictwa Medycznego w Rzeszowie. W trakcie obrad zostało powołane nowe prezydium, którego przewodniczącym został Mateusz Wojciech Grochowski, student IV roku kierunku lekarskiego UMB.

7 Odbył się I etap V Ogólnopolskiej Olimpiady „Język angielski w naukach medycznych”. Aula Collegium Universum.

9 Rekordowo wysoki wskaźnik Impact Factor czasopisma „Advances in Medical Sciences” za rok 2016 - 1.364.

11 Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB współtworzące Stowarzyszenie Muzeów Uczelnianych zaprezentowało publikację pt.: „Muzea uczelniane. Katalog” dofinansowaną przez MKiDN w ramach priorytetu „Wspieranie działań muzealnych”.

13 Odbyła się konferencja naukowa: „Czas w dietetyce”, WNoZ. Organizator: SKN „Dietetyk” UMB.

13-14 Odbyła się konferencja pt. „Towards Comprehensive Population Studies - Białostok PLUS”. Organizator: prof. Karol Kamiński - kierownik Zakładu Medycyny Populacyjnej i Prewencji Chorób Cywilizacyjnych UMB. III Ogólnopolska Studencka Konferencja Szkoleniowa „Innowacje w Onkologii”, Centrum Dydaktyczno-Naukowe WNoZ.

14 Ponad 100 licealistów napisało na UMB próbną maturę z biologii i chemii na poziomie rozszerzonym.

■ V Ogólnopolska Konferencja Studentów Medycyny Laboratoryjnej i Młodych Diagnostów „Wschodząca Diagnostyka”. Organizator: Kreatywny Diagnosta Laboratoryjny. Miejsce: ECF.

16 Student III roku kierunku lekarskiego UMB Mateusz Zarzecki został wybrany na stanowisko prezydenta IFMSA-Poland.

17 W ramach Dnia informacyjnego Narodowego Centrum Nauki na UMB odbyło się spotkanie z ekspertami Narodowego Centrum Nauki oraz tzw. „Grantowisko UMB”.

■ Rektor UMB podpisał list intencyjny w sprawie utworzenia Oddziału Psychiatrii Dzieci i Młodzieży. Swoje podpisy złożyli:

ze strony UMB - rektor prof. Adam Krętowski, dyrektor UDSK prof. Anna Wasilewska, ze strony NFZ prezes Andrzej Jacyna. PUM reprezentowali marszałkowie Jerzy Leszczyński i Bogdan Dyjuk.

■ Rozdano statuetki w plebiscycie na „Najlepszego asystenta WNoZ 2018” oraz „Najsympatyczniejszego studenta WNoZ 2018”. W kategorii nauczycielskiej pierwsze trzy miejsca otrzymali: Dorota Jankowska - Zakład Statystyki i Informatyki Medycznej, Bożena Kirpsza - Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego, Lech Trochimowicz - Zakład Pielęgniarstwa Chirurgicznego. Wśród studentów: Urszula Kraskowska - dietetyka, Angelika Brzóska - pielęgniarstwo, Amanda Augustynik - fizjoterapia.

18 Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Agnieszka Adamska.

19 Dr Karol Charkiewicz absolwent UMB został nominowany w konkursie „Kryształki Zwierciadła”.

20 Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Profilaktyka Chorób Psychiczych”. Organizatorzy: Klinika Psychiatrii UMB, Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego oraz Podlaski Oddział Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego. Miejsce: Aula Główna PWSliP w Łomży.

20-21 60-lecie Reumatologii AMB/UMB połączone z 50-leciem pracy dydaktyczno-naukowej prof. Stanisława Sierakowskiego, kierownika Kliniki Reumatologii i Chorób Wewnętrznych, oraz odsłonięcie tablicy pamiątkowej w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym poświęconej Profesor Beacie Bogdanikowej, twórczyni białostockiej szkoły internistycznej. Organizator: Klinika Reumatologii Chorób Wewnętrznych, Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego. Miejsce: Aula Magna UMB/Białowieża.

20-21 X Podlaskie Spotkanie Diabetologiczne oraz II Podlaskie Spotkania Endokrynologiczne, organizatorzy: Klinika Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych UMB, Białostocki Oddział Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego. Miejsce: Centrum Dydaktyczno-Naukowe WNoZ.

21 Konferencja „Zrozumieć autyzm”, WNoZ. Organizator: IFMSA-Poland O. Białystok.

Październik: symboliczne przecięcie wstęgi na zakończenie 10-letniej inwestycji. 509 mln zł kosztowało zmodernizowanie Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku

■ Talenty XXI wieku - zajęcia na kosmologii UMB w ramach V edycji miejskiego projektu „Białostockie Talenty XXI” koordynowanego przez CKU w Białymstoku. Zajęcia prowadzone były przez mgr Martę Makacewicz - pracownika Samodzielnej Pracowni Kosmologii UMB.

23 Rozpoczął się cykl wykładów dr Roberty Besio, Department of Molecular Medicine, University of Pavia, Włochy. Organizatorzy: Wydział Farmaceutyczny UMB, Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego, Oddział Białostocki Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Miejsce: Sala wykładowa nr 2 ECF UMB.

24 Odbył się wykład szkoleniowy dr Doroty Huzarskiej „Wojewódzka komisja ds. orzekania o zdarzeniach medycznych jako alternatywa dla sądów” w ramach cyklu „Wykłady eksperckie prawo medyczne”, sala RW WNOZ.

25 Doktorant UMB - mgr inż. Krzysztof Mińczuk - Zakład Fizjologii i Patofizjologii Doświadczalnej UMB otrzymał staż w ramach Programu Visiting Research Graduate Traineeship Program.

■ W USK została otwarta nowoczesna stacja dializ wyposażona w 18 stanowisk z aparatami do hemodializ (tzw. sztuczne nerki).

MAJ

■ Ukazało się drugie wydanie książki „Borelioza” autorstwa dr hab. Anny Grzeszczuk i prof. Joanny Zajkowskiej.

5-6 Chór UMB zdobył złoty dyplom w kategorii chórów dorosłych i srebrny medal w Grand Prix festiwalu „Queen of the Adriatic Sea”. Dr

hab. Anna Moniuszko została najlepszym dyrygentem konkursu.

7 VII Zjazd Absolwentów UMB/AMB w Nashville.

8 Pierwsze miejsce kierunku lekarsko-dentystycznego UMB w rankingu uczelni stomatologicznych Laranja Dentistry.

9 Tytuł profesora nauk medycznych otrzymała dr hab. Alina Kułakowska.

10 Wykład pt. „Medycyna estetyczna - fakty i mity” wygłosiła dr Ewa Gułaj. Organizator: Polskie Towarzystwo Farmaceutyczne Oddział w Białymstoku i Okręgowa Izba Aptekarska w Białymstoku, ECF.

10-12 Medykalia UMB.

11 II „Medykaliowy przejazd po zdrowie”. Dzień Otwarty Funduszy Europejskich na UMB pod hasłem „Choroby cywilizacyjne wyzwaniem współczesnej medycyny”.

11-12 Chór UMB podczas V Międzynarodowego Konkursu Chóralnego Muzyki Sakralnej „Carmen Fidei” w Goniądzu zdobył Grand Prix konkursu, Złoty Dyplom w kategorii chórów akademickich oraz Nagrodę Specjalną za najlepsze wykonanie utworu polskiego kompozytora. Dr hab. Anna Moniuszko otrzymała nagrodę specjalną dla najlepszego dyrygenta konkursu.

■ Odbyła się konferencja „Problemy prawa medycznego”, Aula Magna UMB. Organizator: Zakład Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB.

12 Na plaży w Dojlidach odbyły się wyścigi na rowerach wodnych: Władze UMB vs Studenci UMB oraz Regaty o Puchar JM Rektora UMB.

15 Trójka naukowców UMB: dr Agnieszka Mikłosz, doktorantka mgr Agnieszka Gegotek i dr Karol Charkiewicz otrzymała prestiżowe stypendium START 2018 o wysokości 28 tysięcy złotych.

16 Podczas obchodów XVII Dnia Polskiej Farmacji, dr Marta Szekalska z Zakładu Farmacji Stosowanej UMB otrzymała III nagrodę w konkursie „Lider Nauk Farmaceutycznych”. Wydział Farmaceutyczny UMB uhonorowano medalem „Scientia Nobilitat” w uznaniu wybitnych efektów kształcenia.

■ Minister nauki i szkolnictwa wyższego przyznał Wydziałowi Nauk o Zdrowiu UMB naukową kategorię A.

16-18 V Międzynarodowe Sympozjum Ratownictwa Medycznego pt.: „Nowe wyzwania dla rozwoju ratownictwa medycznego i medycyny ratunkowej w XXI wieku”. Zakład Medycyny Ratunkowej i Katastrof UMB (obecnie Klinika Medycyny Ratunkowej UMB) został nagrodzony „Wiktorem Ratownictwa”. Miejsce: Grudziądz. Współorganizator: Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Zakład Medycyny Ratunkowej i Katastrof UMB, Wojewódzkie Pogotowie Ratunkowe w Katowicach, Krajowy Związek Zawodowy Pracowników Ratownictwa Medycznego.

17 Benefis 45-lecia pracy prof. Janusza Popko, założyciela i kierownika Kliniki Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej w USK.

■ 8 naukowców UMB zostało laureatami konkursów OPUS i PRELUDIUM Narodowego Centrum Nauki. W konkursie OPUS prof. Andrzej Dąbrowski z Wydziału Lekarskiego UMB otrzymał ponad 830 tys. złotych na projekt „Wpływ mikrobiota przewodu pokarmowego i subpopulacji komórek dendrytycznych na rozwój raka trzustki u myszy predysponowanych genetycznie”. Mgr Małgorzata Karbowska z Wydziału Farmaceutycznego UMB otrzyma w ramach programu PRELUDIUM 210 tys. złotych na projekt „Udział siarczanu indoksyłu w zaburzeniach homeostazy układu kostnego”. Lek. Joanna Szczykowska, lekarz rezydent w USK oraz doktorantka dr. hab. Tomasz Hryszki z Wydziału Lekarskiego UMB zdobyła 210 tys. złotych na projekt: „Wskaźnik iFGF23:cFGF23 jako nowy marker diagnostyczno-prognostyczny w ostrym uszkodzeniu nerek”. Mgr Natalia Marcińczyk, doktorantka dr. hab. Michała Tomczyka z Wydziału Farmaceutycznego UMB z NCN otrzyma 140 tys. zł. na projekt badawczy

„Wpływ ekstraktu z kłącza *Potentilla erecta* na hemostazę w cukrzycy typu 1” - opiekun projektu prof. Ewa Chabielska. Mgr Paulina Samczuk z Wydziału Lekarskiego UMB otrzyma blisko 210 tys. złotych na projekt: „Zastosowanie metabolomiki do badania molekularnych zmian pośmiertnych”. Dr Ilona Zaręba z Wydziału Farmaceutycznego UMB otrzymała blisko 208 tys. złotych na badania „Rola estrogenów w regulacji PRODH/POX-zależnej apoptozy/autofagii w komórkach raka piersi MCF7”. Mgr Adam Kazberuk z Wydziału Farmaceutycznego UMB otrzymał ponad 205 tys. złotych na projekt: „Molekularny mechanizm przeciwnowotworowego działania wybranych NLPZ jako agonistów receptora PPAR gamma w eksperymentalnym modelu raka piersi”. Mgr Olga Karpińska, doktorantka dr. hab. Hanny Kozłowskiej z Wydziału Farmaceutycznego UMB, otrzymała blisko 140 tys. złotych na badania: „Kompleksowa ocena potencjalnie protekcyjnego działania kannabidiolu w doświadczalnym modelu tętniczego nadciśnienia płucnego”.

■ Norwescy studenci UMB marszem ulicami Białegostoku uczcili święto niepodległości swego kraju.

17-18 II sympozjum „Chirurgia gonad u dzieci”, Białystok. Organizator: Klinika Chirurgii i Urologii Dziecięcej UMB.

■ III Interdyscyplinarne Sympozjum Bezdechów i Chrapanie, Białystok. Organizator: Klinika Otolaryngologii UMB.

■ 13th Białystok International Medical Congress, WNoZ. Organizator: Studenckie Towarzystwo Naukowe UMB.

17-19 XXVIII Sympozjum Sekcji Ortopedii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologicznego, Białystok. Organizator: Klinika Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej, Sekcja Ortopedii Dziecięcej Polskiego Towarzystwa Ortopedycznego i Traumatologii.

17-20 XIII Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Życiodajna śmierć - pamięci Elizabeth Kübler-Ross”. Główny organizator: Zakład Zintegrowanej Opieki Medycznej UMB.

18 60 lat Klubu Studenckiego CoNieCo.

19 „Noc Muzeów na UMB” pod hasłem „Niepodległa i zdrowie”. Prezentacja wystawy „100-lecie Polskiego Białego Krzyża”.

21-25 W ramach wymiany Erasmus na Wydziale Nauk o Zdrowiu UMB gościła dr Gulcan Bakan z Internal Medicine Nursing Department, Faculty of Health Sciences, Pamukkale University, Denizli, Turcja.

23 Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Alina Sokup.

■ Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Anna Baran.

■ Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymał dr Krzysztof Kurek.

24-26 II Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Alergologia i dermatologia dzieci i dorosłych”, XXIX Sympozjum Sekcji Alergologicznej PTD, VII Sympozjum Sekcji Immunodermatologii PTD, IX Sympozjum Sekcji Dermatologii Dziecięcej PTD, Kazimierz Dolny. Współorganizator: prof. Iwona Flisiak, Klinika Dermatologii i Wenerologii UMB.

■ Odbyła się konferencja pt. „Analytical methods to study oxidative damage, antioxidants and drugs”. Miejsce: ECF. Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego: prof. Elżbieta Skrzydlewska.

25 Talenty XXI wieku - warsztaty „Tajniki Dietetyki” w Zakładzie Biotechnologii Żywności.

25-26 Konferencja „Postęp farmakoterapii personalizowanej seniorów”, WNoZ. Organizator: Młoda Farmacja.

■ Development of Scientific Cooperation in Reproductive Medicine Research V; Ożarów Mazowiecki. Rada programowa: dr. hab. Nafis Rahman - Uniwersytet w Turku, profesor wizytujący UMB, prof. Sławomir Wołczyński - Klinika Rozrodczości i Endokrynologii Ginekologicznej UMB, prof. Waldemar Kuczyński - Klinika Perinatologii UMB.

27 „Święto ulicy Kilińskiego” przy współpracy Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

■ „Pacjent pod opieką diagnosty” - akcja studentów analityki medycznej. Miejsce: CH „Galeria Jurowiecka”.

29 Otolaryngologia i laryngologia UMB zajęły ex aequo 3 miejsce w Polsce w rankingu polskich szpitali tygodnika „Wprost”. W kategorii „mięśniaki i inne zmiany w trzonie macicy” 3 miejsce w Polsce ex aequo zajęła Klinika Ginekologii i Ginekologii Onkologicznej. Klinika Kardiologii uplasowała się na 5 miejscu w kraju pod względem liczby przeprowadzonych

operacji aorty - 102 operacje w 2017 r. Klinika Kardiologii z OINK, Klinika Kardiologii Inwazyjnej z OIOK i Pracownią Hemodynamiki zajęła 6 miejsce w Polsce pod względem liczby zabiegów - 2546 w 2017 r.

CZERWIEC

5 Zebranie naukowo-szkoleniowe Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego oddział w Białymstoku i Okręgowej Izby Aptekarskiej w Białymstoku. Wykład pt.: „Słońce - pomaga czy szkodzi? Zasady fotoprotekcji i pielęgnacji skóry po opalaniu” wygłosił dr Marek Niczyporuk - Samodzielna Pracownia Medycyny Estetycznej, Wydział Farmaceutyczny UMB. Miejsce: ECF.

■ Blisko 100 seniorów otrzymało dyplomy z okazji ukończenia Uniwersytetu Zdrowego Seniora i Uniwersytetu Profilaktyki Psychogeriatrycznej, zorganizowanego przez Wydział Nauk o Zdrowiu UMB, przy wsparciu miasta Białostok i Stowarzyszenia „Pro Salute”.

6 Dr hab. Anna Szpakowicz - adiunkt w Klinice Kardiologii UMB laureatką konkursu „Supertalenty w medycynie”.

7 Posiedzenie naukowo-szkoleniowe Białostockiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Immunologii Doświadczalnej i Klinicznej poświęcone nowym aspektom roli limfocytów z uwzględnieniem ich antygenów jako potencjalnych biomarkerów zaburzeń immunologicznych w wybranych stanach klinicznych. Wykład przedstawiła dr hab. Małgorzata Rusak z Zakładu Diagnostyki Hematologicznej UMB.

■ Na Politechnice Białostockiej w ramach XVI Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki odbyła się interdyscyplinarna konferencja naukowa pt. „Człowiek a sztuczna inteligencja”. Wykład zatytułowany „Czy sztuczna inteligencja może podejmować lepsze decyzje terapeutyczne niż lekarz?” wygłosił prorektor ds. nauki UMB, prof. Marcin Moniuszko.

■ Dzień Otwarty UMB w ramach XVI Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki.

7-9 XXXV Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Sekcji Protetyki PTS. Miejsce: Białostok - Supraśl. Główny organizator: Katedra Protetyki Stomatologicznej UMB.

8-10 Przewodnicząca Samorządu Doktorantów - Krystyna Gromkowska-Kępka oraz wiceprzewodnicząca samorządu doktorantów - Karolina

Nowak uczestniczyły w III otwartym posiedzeniu Zarządu Krajowej Reprezentacji Doktorantów w Poznaniu. Podczas spotkania został powołany zespół ds. dobrych praktyk w szkołach doktorskich. Wśród 12 osób wybranych do zespołu, znalazła się mgr Karolina Nowak, doktorantka z Zakładu Immunologii UMB.

9 Przedstawiciele UMB uczestniczyli w 22. Pikniku Naukowym w Warszawie.

■ UMB na Rodzinnym Pikniku Naukowym na Stadionie Miejskim w Białymstoku. Wydarzenie odbyło się w ramach Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki.

10 8 drużyn z UMB wystartowało w biegu charytatywnym Electricum Ekiden.

11 Prof. Napoleon Waszkiewicz, kierownik Kliniki Psychiatrii UMB gościem specjalnym pierwszego Międzynarodowego Seminarium Neurokrymologicznego na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku.

14-16 10th European Regional Conference on Thoracic Oncology and Pulmonology- Fighting Tobacco-Related Diseases, Białostok. Komitet naukowy: prof. Robert Mróz, UMB, prof. Jacek Nikliński, UMB, prof. Christian Manegold, University of Heidelberg, Medical Faculty in Mainheim, prof. Robert Pirker, Medical University of Vienna, Austria, prof. Marcin Moniuszko, UMB, prof. Mauro Pappotti, University of Turin.

15 Uczniowie z Malborka z wizytą na UMB.

■ Inicjatywy studentek UMB: Pauliny Werel „Pokaż dziadkom” oraz Martyny Jakubowskiej „Spotkanie pod schodkami” - laureatami konkursu „SAMO-RZĄDŹ” organizowanego przez Komisję Wyższego Szkolnictwa Medycznego Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej.

■ Prof. Janusz Kłoczko - kierownik Zakładu Hematologii UMB, został przewodniczącym Komisji Kształcenia Medycznego Naczelnej Rady Lekarskiej.

■ Prof. Robert Flisiak, kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych i Hepatologii UMB, otrzymał zaproszenie do pracy w The Lancet-EASL Commission on liver diseases in Europe.

21 Studenci kierunku zdrowie publiczne działający w SKN Epidemiologii i Profilaktyki Chorób Cywilizacyjnych przy Zakładzie Higieny, Epidemiologii i Ergonomii wraz ze SKN Zdrowia Publicznego przy Zakładzie Zdrowia Publicznego we współpracy ze Stowarzyszeniem Zdro-

wie Publiczne i Polskim Towarzystwem Higienicznym opracowali program edukacji zdrowotnej dotyczący profilaktyki chorób odkleszczowych „O każdej porze kleszcz ukłuć cię może”.

■ Wicemarszałek województwa podlaskiego Bogdan Dyjuk przekazał UDSK zestaw testów do indywidualnej analizy inteligencji i zdolności poznawczych małych pacjentów - „Test Skala Inteligencji Stanford-Binet 5”.

22 Prof. Dariusz Lebensztejn został przewodniczącym sekcji specjalistycznej ds. zespołu metabolicznego w gastroenterologii dziecięcej Polskiego Towarzystwa Gastroenterologii, Hepatologii i Żywienia Dzieci.

■ Wydział Nauk o Zdrowiu UMB znalazł się na 4 miejscu w Polsce w rankingu szkół kształcących menedżerów zdrowia. Zestawienie opracowała branżowa gazeta „Menedżer Zdrowia”.

■ Zmarł lek. Maciej Badoński - wykładowca w Klinice Medycyny Ratunkowej UMB.

25 Zmarła prof. Janina Moniuszko-Jakoniuk, wieloletnia kierownik Zakładu Toksykologii UMB.

27 Impact Factor za rok 2017 czasopisma „Advances in Medical Sciences” wydawanego przez UMB od 1955 r. wyniósł 2,064. W 2017 r. artykuły opublikowane w piśmie cytowano na świecie ponad 220 razy.

■ USK znalazł się w programie kompleksowej ochrony zdrowia prokreacyjnego w Polsce.

29 Ceremonia rozdania dyplomów na kierunku lekarskim English Division 2018 w Aula Magna UMB.

LIPIEC

4 Wydział Lekarski UMB wyróżniony przez uniwersytecką komisję jakości kształcenia na kierunku lekarskim. Komisja wystawiła wydziałowi certyfikat jakości kształcenia bezwarunkowo na okres 5 lat.

5 UMB jako jedyna polska uczelnia zdobył prestiżowy grant na prowadzenie studiów doktoranckich w konkursie COFUND w ramach „Działań Marii Skłodowskiej-Curie” - Programie Ramowym Komisji Europejskiej Horyzont 2020.

Spotkanie inauguracyjne założycieli Północno-Wschodniego Centrum Kompetencji Przemysłu Przyszłości na UMB.

■ Zakończyły się prace konserwatorskie malowideł ściennych w podcieniach Pa-

łacu Branickich w Białymstoku: „Syrinx i Pan”, „Sąd Parysa”, „Pejzaż romantyczny” w ramach projektu „Spacer w Przeszłość”.

9 Tytuł profesora nauk medycznych otrzymała dr hab. Anna Zalewska.

12 Ukazała się nowa książka, której jednym ze współautorów jest pracownik UMB - „Prawo dla lekarzy psychiatrów”. Twórcami publikacji są dr Anna Jacek - Uniwersytet Rzeszowski, dr Błażej Kmiecik - Uniwersytet Łódzki oraz dr Emilia Sarnacka, pracownik Zakładu Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB.

18 Zmarła mgr Agnieszka Krysiuk, położna z Kliniki Perinatologii i Położnictwa ze Szkołą Rodzenia.

20 UMB przeznaczył ponad 500 tysięcy złotych na opracowanie produktów w ramach Inkubatora Innowacyjności+.

25 Zakończyła się konserwacja XVIII-wiecznych rzeźb Herkulesa w ramach projektu realizowanego przez UMB „Spacer w przeszłość”. Konserwację rzeźb i muru Pałacu Branickich wykonała firma „Restauro” sp. z o.o., pracownia konserwacji architektury, malarstwa i rzeźby z Torunia.

■ Profesor dr hab. Artur Bossowski, kierownik Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii z Pododdziałem Kardiologii UMB, odwiedził Queen Mary University of London, w ramach długoletniej współpracy z London Royal Hospital.

30 Tytuł profesora nauk farmaceutycznych otrzymała dr hab. Katarzyna Winnicka.

■ Tytuł profesora nauk farmaceutycznych otrzymał dr hab. Wojciech Milytk.

SIERPIEŃ

3 Ukazał się poradnik dla lekarzy i pielęgniarek rodzinnych oraz rodzin pacjentów - „Opieka paliatywna”, pod redakcją pracowników UMB: prof. Elżbiety Krajewskiej-Kułał - kierownika Zakładu Zintegrowanej Opieki Medycznej UMB, dr Tomasza Dzierżanowskiego - adiunkta w Pracowni Medycyny Paliatywnej Katedry Onkologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, kierownik medyczny Hospicjum Księży Marianów w Warszawie, dr Dominika Krzyżanowskiego - kierownika Zakładu Medycznych Nauk Społecznych Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we

Maj: rowerowy przejazd studentów i pracowników UMB przez Białystok to sygnał do rozpoczęcia „Medykaliów”

Wrocławiu, dr hab. Mateusza Cybulskiego - adiunkta w Zakładzie Zintegrowanej Opieki Medycznej UMB.

12 Zmarł Piotr Grabowski, doktorant na Wydziale Farmaceutycznym UMB.

15 Nowe wydawnictwa z udziałem pracowników Zakładu Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej UMB: „System Prawa Medycznego, tom 1 - Pojęcie, źródła i zakres prawa medycznego”; „System Prawa Medycznego, tom 2 - Szczególne świadczenia zdrowotne”.

22 „W ramach konkursu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Najlepsi z najlepszych! 3.0.” UMB uzyskał dofinansowanie 4 projektów złożonych w ramach naboru: „Poszukiwanie potencjalnych celów terapii biologicznej w leczeniu mięśniaków macicy - udział w konkursach dla młodych naukowców w ramach międzynarodowych konferencji i kongresów medycznych”; studentka uczestnicząca w projekcie: Gabriela Sokółowska; opiekun merytoryczny: prof. Sławomir Wołczyński. „Analiza skuteczności stosowanej farmakoterapii u pacjentów unieruchomionych z przewlekłymi chorobami układu oddechowego z zagrożeniem choroby zatorowo-zakrzepowej”; studentka uczestnicząca w projekcie: Milena Katarzyna Osińska; opiekun merytoryczny: dr Edyta Rysiak. „Prezentacja na międzynarodowych konferencjach naukowych wyników badań nad nowymi, innowacyjnymi metodami terapii nowotworów złośliwych płuc, piersi oraz szpiku”, studentki uczestniczące w projekcie: Anna Krętowska, Aleksandra Basaj, Małgorzata Kowalska; opiekun merytoryczny: dr Kamil Grubczak. „Wielowymiarowa i interdyscyplinarna analiza wyników biomedycznych badań populacyjnych - udział w konkursach młodych badaczy podczas

międzynarodowych konferencji naukowych”, studentka uczestnicząca w projekcie: Natalia Anna Drobek; opiekun merytoryczny: prof. Karol Kamiński.

27 Delegacja UMB: dr hab. Tomasz Hryszko - prodziekan Wydziału Lekarskiego i dr Tomasz Maliszewski z Działu Projektów Pomocowych promowała anglojęzyczną ofertę kształcenia w Irlandii.

■ Zmarł prof. Franciszek Rogowski - dziekan Wydziału Lekarskiego AMB w latach 1999-2002 oraz kierownik Zakładu Medycyny Nuklearnej w latach 1988-2012.

30 Publikacja „Antiplatelet agents for cancer treatment: a real perspective or just an echo from the past?” autorstwa prof. Marka Z. Wojtukiewicza, dr Dominiki Hempel oraz dr hab. Ewy Sierko uzyskała Nagrodę Polskiego Towarzystwa Onkologii.

WRZESIEŃ

1 120 studentów rozpoczęło naukę na I roku na Wydziale Lekarskim English Division.

3 Prorektor ds. nauki UMB prof. Marcin Moniuszko został członkiem zespołu do spraw współpracy naukowej z USA.

■ Prof. Barbara Mroczo, kierownik Zakładu Diagnostyki Chorób Neurozwyrodnieniowych oraz Zakładu Diagnostyki Biochemicznej UMB, została powołana na przewodniczącą ogólnopolskiego konkursu prac dyplomowych z dziedziny medycyny laboratoryjnej.

5 Rektor UMB prof. Adam Krętowski zainaugurował zwiedzanie piwnic polskiego Wersalu. Towarzyszyli mu prorektorzy: prof. Marcin Moniuszko, prof.

Kwiecień: prof. Maria Borawska wraz z zespołem z Zakładu Bromatologii opracowała preparat na bazie pszczelego miodu, który wspiera terapię w nowotworach mózgu

Janusz Dzieciół, prof. Adrian Chabowski a także kanclerz Konrad Raczkowski oraz kierownik projektu „Spacer w przeszłość - konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego Pałacu Branickich w Białymstoku” dr Jerzy Tokajuk. Obecni byli także członkowie zespołu projektowego UMB: Elżbieta Sokołowska, dr Magdalena Grassmann, Marta Piszczatowska, Katarzyna Szarejko, Łukasz Baranowski. Nad przebiegiem spaceru w przeszłość Pałacu Branickich czuwał dr Janusz Krentowski, właściciel firmy DELTA odpowiedzialnej za multimedialną oprawę wystawy.

5-9 UMB gościł uczestników *15th National Selection Conference of EYP Poland*, której ceremonia rozpoczęcia odbyła się w Sali Kolumnowej UMB.

9 Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB w ramach Europejskich Dni Dziedzictwa zaprezentowało mieszkańcom miasta najnowszą ścieżkę historyczną „Spacer w przeszłość - konserwacja i rewitalizacja dziedzictwa kulturowego Pałacu Branickich w Białymstoku”. Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego 2014-2020, Oś priorytetowa VIII. Infrastruktura dla usług użyteczności publicznej. Działanie 8.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego.

11-14 Delegacja z UMB - mgr Elwira Baćławska z English Division i dr Tomasz Maliszewski z Działu Projektów Pomocowych reprezentowali uczelnię na polskim stoisku narodowym podczas konferencji i wystawy expo w obszarze edukacji wyższej w Genewie.

13 2 edycja projektu „Program rozwoju kompetencji studentów kierunku techniki dentystyczne i kierunku lekarsko-dentystycznego UMB”. IV grupa studentów UMB wzięła udział w warsztatach z obsługi CAD-CAM i wizycie studyjnej w siedzibie firmy Zirkonzahn we Włoszech. Opiekunem grupy był dr Piotr Jacuński.

13-15 XXVI Ogólnopolskie Sympozjum Bromatologiczne „Żywność i żywienie człowieka - kierunki rozwoju”, Białystok. Organizator: Zakład Bromatologii UMB.

■ Podczas Kongresu Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego w Krakowie dr Anna Gromotowicz-Popławska - adiunkt w Samodzielnej Pracowni Biofarmacji UMB otrzymała nagrodę za najlepszą pracę z zakresu badań podstawowych, natomiast dr Remigiusz Kazimierzczuk otrzymał nagrodę za najlepszą pracę z zakresu badań klinicznych.

13-16 52 Sympozjum Polskiego Towarzystwa Histochemików i Cytochemików, Aula Magna UMB. Organizator: Zakład Histologii i Embriologii UMB.

17 Trzeci patent UMB w 2018 r. - „Erythropoetyna oraz inhibitor kinazy Brutona w postaci 2-cyjano-N-(2,5-dibromofenylo)-3-hydroksy-2-butenamidu do zastosowania jako lek oraz ich zastosowanie do wytwarzania leku do terapii nowotworu”. Jest to efekt pracy zespołu badawczego w składzie: prof. Dariusz Pawlak - kierownik Zakładu Farmakodynamiki, prof. Krystyna Pawlak - kierownik Zakładu Farmakoterapii Monitorowanej, dr Anna Tankiewicz-Kwedło, dr Justyna Hermanowicz, mgr Tomasz Kamiński, mgr Dariusz Rożkiewicz.

17-18 UMB wzięła udział w Salonie Maturzystów zorganizowanym na Uniwersytecie Gdańskim.

17-21 Europejski Tydzień Profilaktyki Nowotworów Głowy i Szyi na UMB po hasłem „Po stronie przeżycia”.

20 Absolwenci kierunku lekarsko-dentystycznego UMB zajęli III miejsce podczas egzaminu LDEK.

■ Absolwenci AMB, którzy ukończyli naukę w 1968, otrzymali honorowe dyplomy JM Rektora Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

■ Dwaj młodzi naukowcy z UMB: dr Andrzej Eljaszewicz - Zakład Medycyny Regeneracyjnej i Immunoregulacji i dr Bartłomiej Kałaska Zakład Farmakodynamiki, zdobyli prestiżowe stypendium dla wybitnych młodych naukowców przyznane przez ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

20-21 Magdalena Knapp oraz dr Andrzej Małkowski z Biura Transferu Technologii UMB odwiedzili Centrum Transferu Technologii Erasmus Medical Centre w Rotterdamie.

24 Odbyło się spotkanie zapoznawcze w ramach projektu ImPRESS międzynarodowych interdyscyplinarnych studiów doktoranckich z biologii medycznej i biostatystyki (w sali Senatu UMB).

26 Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Monika Zbucka-Krętowska.

26-27 Pracownicy Zakładu Propedeutyki Stomatologii oraz Zakładu Stomatologii Zintegrowanej, prowadzący zajęcia w Centrum Symulacji Medycznych UMB, odwiedzili Academic Centre for Dentistry Amsterdam (ACTA) w Amsterdamie.

28 Izba Przemysłowo-Handlowa w Białymstoku uhonorowała prof. Marię Borawską, kierownika Zakładu Bromatologii UMB, nagrodą podlaskiego biznesu.

■ Tytuł profesora nauk medycznych otrzymała dr hab. Anna Grzeszczuk.

■ Tytuł profesora nauk medycznych otrzymała dr hab. Barbara Gawrońska - Kozak.

28-29 XXIII Konferencja Naukowa „Postępy w dializoterapii otrzewnowej”. Aula Magna UMB. Organizator: I Klinika Nefrologii i Transplantologii z Ośrodkiem Dializ UMB.

PAŹDZIERNIK

2 Podczas II kongresu naukowego „Wizja Zdrowia - Diagnostyka i Przyszłość” w Warszawie, wręczono dyplomy zwycięzcom Rankingu Szkół Kształcących Menedżerów Zdrowia. UMB znalazł się na 4 miejscu w Polsce.

■ Dr Robert Czarnomys, adiunkt w Zakładzie Syntezy i Technologii Środków Leczniczych laureatem drugiej edycji konkursu MINIATURA. Naukowiec otrzymał 50 000 zł na badania w ramach projektu: „Molekularne podstawy aktywności przeciwnowotworowej nowej grupy bereniloimidazolowych nanokompleksów metali przejściowych (Pt, Pd, Au, Cu) skoniugowanych z dendrymerem poliamidoaminowym PAMAM drugiej i trzeciej generacji”.

4 Kierownik Biura Transferu Technologii UMB dr Andrzej Małkowski uczestniczył w panelu poświęconym innowacjom w sektorze medycznym podczas V Wschodniego Kongresu Gospodarczego.

5 Młodzież z Grecji i Włoch uczestnicząca w projekcie ERASMUS+ dotyczącym prozdrowotnego stylu życia odwiedziła UMB.

5-6 Odbyła się konferencja „Praktyczne aspekty leczenia chorych na nowotwory w dobie terapii ukierunkowanych na cele molekularne”, Białystok. Organizator: Klinika Onkologii UMB.

6 3 zespoły z UMB wzięły udział w sztafecie „100 km na stulecie”.

9 Zainaugurowano VI edycję projektu Uniwersytet Zdrowego Seniora, organizowanego przez Wydział Nauk o Zdrowiu UMB, Stowarzyszenie „Pro Salute” oraz Urząd Miejski w Białymstoku.

10 Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2018/2019 z udziałem prezesa rady ministrów Mateusza Morawieckiego i ministra zdrowia prof. Łukasza Szumowskiego. Podczas uroczystości w Operze i Filharmonii Podlaskiej w Białymstoku premier Mateusz Morawiecki poinformował, że rząd przyznał UMB z budżetu państwa grant na kwotę 50 milionów złotych. Pieniądze przeznaczone będą na rozwój Centrum Sztucznej Inteligencji w Medycynie w Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku.

■ W trakcie inauguracji odbyła się immatrykulacja studentów i doktorantów oraz wręczenie medali i nagród ministra zdrowia. Medalem Złotym za Długoletnią Służbę odznaczonych zostali: prof. Halina Ke-

mona i prof. Marian Tomasiak. Za zasługi w działalności na rzecz rozwoju medycyny oraz ochrony zdrowia Srebrnym Krzyżem Zasługi odznaczonych zostali: dr hab. Anna Małgorzata Kierklo i prof. Karol Kamiński. Medale Komisji Edukacji Narodowej odebrali: prof. Andrzej Dąbrowski, prof. Dariusz Lebensztejn, dr Lech Trochimowicz. Minister zdrowia przyznał także: nagrodę indywidualną za wybitne osiągnięcia organizacyjne prof. Adrianowi Chabowskiemu, nagrodę zespołową za osiągnięcia dydaktyczne prof. Małgorzacie Pietruskiej oraz dr Ewie Dolińskiej. Nagrodę indywidualną naukową za osiągnięcia będące podstawą nadania stopnia naukowego doktora habilitowanego dr. hab. Michałowi Ciborowskiemu.

■ Początek nowego roku akademickiego UMB połączony był z oficjalnym otwarciem po wieloletniej modernizacji i rozbudowie Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego. Uroczystego przecięcia wstęgi dokonali wspólnie: minister zdrowia prof. Łukasz Szumowski, JM Rektor UMB prof. Adam Krętowski, prof. Jan Górski, prof. Jacek Nikliński, prof. Zenon Mariak, dyrektor podlaskiego NFZ Maciej Olesiński, Bogusław Poniąkowski oraz dyrektor szpitala Marek Karp.

■ UDSK otrzymał dofinansowanie z Ministerstwa Zdrowia na wsparcie SOR-u w wysokości 286 tys. zł.

15 Uniwersytet Zdrowego Seniora Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB uhonorowany tytułem „Miejsce przyjazne seniorom”.

■ W Białymstoku odbyło się spotkanie liderów i partnerów zdrowotnych projektów profilaktycznych. Z ramienia UMB w prezentacji i dyskusji udział wzięli: prof. Mirosław Pancewicz, kierownik Kliniki Chorób Zakaźnych i Neuroinfekcji, dr hab. Napoleon Waszkiewicz, kierownik Kliniki Psychiatrii, dr Michalina Krzyżak z Zakładu Higieny, Epidemiologii i Ergonomii oraz dr Dominik Maślach, kierownik Zakładu Zdrowia Publicznego i dr Bartosz Pędziński z Zakładu Zdrowia Publicznego.

17 Profesor Annalise Noelle Larson z Mayo Clinic w Rochester, wygłosiła wykład pt. „New Trends in Pediatric Surgery and Scoliosis Care in the US”. Pani Profesor przyjechała na zaproszenie Kliniki Ortopedii i Traumatologii Dziecięcej UMB.

■ Zakończono renowację dwóch par rzeźb wieńczących elewację ogrodową budynku: alegorię Męstwa oraz postaci - Panacea i Higiea. Prace wykonała firma „KATANGA”

- Grzegorz Kwapisiewicz z Suchedniowa. Całkowity koszt wyniósł 119 310,00 zł. Na podstawie uchwały Rady Miasta Białystok UMB uzyskał dotację celową z budżetu Miasta Białegostoku na prace konserwatorskie przy kamiennych rzeźbach w łącznej wysokości: 89 000,00 zł. Różnicę kwot w wysokości 30 310 zł uczelnia sfinansowała ze środków własnych.

19 Przedstawicielka UMB mgr Urszula Roszkowska z Działu Projektów Pomocowych uczestniczyła w spotkaniu Direct to Internationalization, zorganizowanym na Gdańskim Uniwersytecie Medycznym.

19-21 Konferencja „Zdrowie kobiety i jej rodziny”, Białystok - Grodno. Organizator: Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Uniwersytet Medyczny w Grodnie, Uniwersytecki Szpital Kliniczny w Białymstoku, Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych w Białymstoku.

23 VIII Spotkanie naukowo-szkoleniowe „Zakażenia układu oddechowego. Aspekty diagnostyczne i kliniczne”, Białystok. Organizatorzy: Zakład Diagnostyki Mikrobiologicznej i Immunologii Infekcyjnej.

24 Dr Urszula Baranowska otrzymała 50 000 zł w ramach konkursu MINIATURA 2 na badania pt.: „Rola ceramidu w rozwoju zmian neurodegeneracyjnych w hipokampie w następstwie cukrzycy”.

■ Wykład ekspercki pt. „Kryminologia błędów lekarskich”, czyli co kryminologia może dać medycynie? wygłosił dr hab. Wojciech Dadak z Katedry Kryminologii Uniwersytetu Jagiellońskiego.

■ Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Ewa Dolińska.

25 Koncert charytatywny Anny Wyszkonki na rzecz terapii dzieci z dystrofią mięśniową. Miejsce: Opera i Filharmonia Podlaska.

26 Podczas finału 5. edycji projektu „Białostockie Talenty XXI wieku” dziekan Wydziału Farmaceutycznego prof. Wojciech Mityk odebrał podziękowania dla UMB z rąk prezydenta Białegostoku Tadeusza Truskolaskiego.

■ Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznało UMB środki na finansowanie kosztów związanych z pozyskiwaniem prestiżowych, uznanych na całym świecie akredytacji zagranicznych: Medical Board of California Accreditation oraz ASPIRE Certificate - w pięciu kate-

goriach: Excellence in Assessment, Excellence in Faculty Development, Excellence in Simulation, Excellence in Social Accountability of Schools, Excellence in Student Engagement.

■ Rozdanie dyplomów absolwentom kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego. Wręczono dyplomy 176 nowym lekarzom i 73 lekarzom dentystom. W uroczystości uczestniczyła dr Irena Bennett - córka prof. Jakuba Chlebowskiego, fundatorka nagrody im. Jakuba Chlebowskiego. Nagrodę otrzymała absolwentka kierunku lekarskiego - lek. Julia Maria Nowowiejska.

27 Spotkanie Oddziału Podlaskiego Polskiego Towarzystwa Alergologicznego. Miejsce: Białystok.

28 Karolina Nowak, doktorantka z UMB została wiceprzewodniczącą Forum Doktoranckiego Uczelni Medycznych.

29 Prof. Maria Borawska oraz dr Sylwia Naliwajko z Zakładu Bromatologii UMB były gośćmi programu „Pytanie na śniadanie” Telewizji Polskiej. Ekspertki z UMB opowiadały o niezwykłym odkryciu - wytwarzany przez polskie pszczoły propolis hamuje rozwój glejaka, nowotworu, na który co roku umiera w kraju kilka tysięcy pacjentów.

30 Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymała dr Karolina Orywał.

LISTOPAD

5 Projekt pt. „Opracowanie narzędzi omicznych do diagnostyki i oceny skuteczności terapii w chorobach zapalnych” złożony do Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w ramach programu „Akademiczne Partnerstwa Międzynarodowe” otrzymał dofinansowanie w wysokości 922 233,14 zł. Koordynatorem merytorycznym projektu została prof. Elżbieta Skrzydlewska - prodziekan ds. nauki Wydziału Farmaceutycznego.

■ Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznał UMB 690 tys. złotych na realizację projektu „Strategia Doskonałości Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku - Uczelnia Badawcza Przyszłości”. Kierownikiem projektu z ramienia UMB został prorektor ds. nauki prof. Marcin Moniuszko. Projekt realizowany od stycznia do maja 2019 roku.

■ Projekt UMB pt. „System dwujęzycznego oznakowania kampusu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz warsztaty międzykulturowe dla pracowników elementami realizacji strategii umiędzynarodowienia uczelni” uzyskał dofinansowanie w ramach programu „Welcome to Poland” Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Wysokość dofinansowania wynosi 490 872 zł. Projekt realizowany w okresie od 5 listopada 2018 do 31 października 2020.

7 Lektor Studium Języków Obcych dr Agnieszka Dudzik została wybrana członkiem zarządu Stowarzyszenia IATEFL - *International Association of Teachers of English as a Foreign Language* - w grupie tematycznej English for Specific Purposes SIG - Język angielski dla celów specjalistycznych.

8 MNISW przyznało UMB 2,5 ml złotych na zakup spektrometru masowego. Wniosek o finansowanie sprzętu został opracowany przez dr hab. Agnieszkę Błachnio-Zabielską, kierownika Zakładu Higieny, Epidemiologii i Zaburzeń Metabolicznych.

10 Podlaskie Warsztaty Angiologiczne - Radiologiczne. Temat: diagnostyka i leczenie chorób tętnic szyjnych o podłożu miażdżycowym, sala seminarij na Zakładzie Radiologii UMB.

13-16 IX Turniej Sportowy Społeczności Akademickiej UMB.

15 Uroczysta immatrykulacja studentów English Division i Doktorantów UMB. Naukę na UMB na kierunku lekarskim w języku angielskim rozpoczęło 116 studentów. Studia doktoranckie na 3 wydziałach uczelni podjęło 89 doktorantów. Wśród nich są studenci nowych studiów: międzynarodowych studiów doktoranckich w zakresie biologii medycznej i biostatystyki, interdyscyplinarnych międzynarodowych studiów doktoranckich w dziedzinie nauk medycznych i nauk farmaceutycznych na Wydziale Farmaceutycznym, krajowych międzysektorowych studiów doktoranckich na Wydziale Lekarskim.

16 Mgr Mateusz Maciejczyk otrzymał 140 tys. złotych na realizację grantu badawczego „Rola kwasu α-liponowego w niwelowaniu mózgowych powikłań insulinooporności” w ramach projektu Preludium 15 NCN.

18 Europejski Dzień Dziedzictwa Akademickiego na UMB pod ha-

słem „Zrównoważony rozwój społeczny i środowiskowy”. Organizator: Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

19 Studenci z Koła Naukowego przy Zakładzie Medycyny Regeneracyjnej i Immunoregulacji UMB zajęli I miejsce w konkursie POTENCJOMETR.

20 W Aula Magna UMB odbyła się uroczysta immatrykulacja studentów I roku UMB kierunków: lekarskiego, lekarsko-dentystycznego i technik dentystycznych. W roku akademickim 2018/2019 na I roku kierunku lekarskiego rozpoczęło studia 263 studentów, na kierunku lekarsko-dentystycznym - 91, a na technikach dentystycznych - 22.

■ Prof. Jerzy Robert Ładny został doktorem honoris causa Narodowego Uniwersytetu Medycznego w Ivano-Frankivsku.

23 Sześć cyklorów do domowej dializy otrzewnowej z możliwością zdalnego monitoringu pracy urządzenia i jego programowania pojawiło się w Klinice Pediatrii i Nefrologii UDSK.

23-25 Lek. Gabriela Sokołowska, doktorantka UMB, zdobyła główną nagrodę w Young Scientist Competition podczas 26th World Congress on Controversies in Obstetrics, Gynecology & Infertility (COGI) w Londynie za pracę pt. „Ulipristal acetate inhibits leiomyoma cell growth via TGF-β signaling pathway”.

24 Dr Anna Gromotowicz-Popławska, adiunkt w Samodzielnej Pracowni Biofarmacji, zdobyła stypendium w Programie im. Bekkera. Tytuł projektu: „The role of nongenomic pathway in the mechanism of aldosterone prothrombotic action”.

26 Chór UMB zdobył Złoty Dyplom w kategorii chórów dorosłych, drugie miejsce w konkursie Grand Prix na 26. Międzynarodowym Festiwalu i Konkursie Chóralnym „Cantate Domino” w Kownie. Wykonanie utworu „Cantate Domino” zostało uznane za najlepsze na całym festiwalu, nagrodę dla najlepszego dyrygenta otrzymała dr hab. Anna Moniuszko.

■ Zmarła dr Urszula Adela Puch, wieloletni pracownik i kierownik Zakładu Fizjologii Klinicznej oraz Kliniki Endokrynologii. Dr Urszula Puch pracowała na AMB w latach 1970-2000.

27 Kapituła Koalicji Prezesi-Wolontariusze nadała prof. Elżbiecie Krajewskiej-Kułał tytuł „Człowiek wiedzy i doświadczenia”.

■ Prorektor ds. studenckich prof. Adrian Chabowski wręczył stypendia najlepszym studentom I roku.

29 Uroczystość „czepkowania” na Wydziale Nauk o Zdrowiu. Słubowanie złożyło 98 studentów II roku studiów pierwszego stopnia: kierunku pielęgniarstwo i 55 studentów kierunku położnictwo. Wręczenie dyplomów absolwentom WNoZ UMB.

■ Prof. Barbara Mroczo została wybrana na członka rady naukowej Instytutu Medycyny Doświadczalnej i Klinicznej im. M. Mossakowskiego Polskiej Akademii Nauk.

■ Dr hab. Marta Płońska-Brzezińska, kierownik Zakładu Chemii Organicznej otrzymała nagrodę naukową Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Olsztynie i w Białymstoku w kategorii „Nauki ścisłe, techniczne i nauki o ziemi” za interdyscyplinarne badania z wykorzystaniem wielowarstwowych fulerenów.

29-30 II Podlaska Międzynarodowa Konferencja Naukowo-Szkoleniowa „Wybrane zagadnienia chirurgii osób w podeszłym wieku”, Białystok. Organizator: II Klinika Chirurgii Ogólnej i Gastroenterologicznej UMB.

30 Odbyła się konferencja „Profilaktyka chorób cywilizacyjnych i zakaźnych w populacji pracującej województwa podlaskiego”, WNoZ. Organizatorzy: Zakład Zdrowia Publicznego, Zakład Higieny, Epidemiologii i Ergonomii UMB.

GRUDZIEŃ

2 Zmarł prof. Michał Maciej Józwiak. Pracował m.in. w Instytucie Matki i Dziecka w Warszawie, Zakładzie Rozwoju Płodu i Noworodka w Białymstoku (adiunkt, kierownik zakładu), Klinice Perinatologii i Położnictwa AMB, do 2004 r. w Klinice Ginekologii AMB.

3 Prof. Jan Górski został wyróżniony Medalem 100-lecia Odzyskania Niepodległości.

5-12 „Miś pod szpitalną choinkę” - akcja studentów UMB.

6 Mgr Karolina Nowak - doktorantka z Zakładu Immunologii UMB, została przewodniczącą Samorządu Doktorantów UMB.

7 Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB otrzymało nagrodę za zaangażowanie w organizację 26. edycji Europejskich Dni Dziedzictwa w Polsce.

■ Naukowcy UMB otrzymali nominację do „Polskiej Nagrody Inteligentnego Rozwoju 2019” pod patronatem prezesa Urzędu Patentowego RP dr Alicji Adamczak w kategorii „Naukowiec przyszłości”. Wśród nominowanych do nagrody znalazły się: dr Agnieszka Gęgotek, asystent w Zakładzie Chemii Nieorganicznej i Analitycznej UMB, dr Agnieszka Mikłosz, adiunkt w Zakładzie Fizjologii UMB, mgr Joanna Mikłosz - doktorantka w Zakładzie Farmakodynamiki UMB, dr Katarzyna Niemirowicz-Laskowska - adiunkt w Zakładzie Farmakologii Doświadczalnej UMB, dr hab. Marta Eliza Płońska-Brzezińska - adiunkt w Zakładzie Chemii Organicznej UMB, dr Joanna Stelmaszewska - asystent w Zakładzie Analizy i Bioanalizy Leków UMB.

8 III prawno - medyczne zebranie naukowe. Miejsce: WNoZ. Temat: Odpowiedzialność zawodowa przedstawicieli zawodów medycznych.

■ „Żubroffka” w Muzeum Historii Medycyny i Farmacji UMB.

9 Studentka Joanna Babyńko z Wydziału Nauk o Zdrowiu UMB została II wicemiss Polski (Miss Polski).

10 Dr hab. Małgorzata Rusak z Zakładu Diagnostyki Hematologicznej UMB dołączyła do Nowej Krajowej Rady Diagnostów Laboratoryjnych.

■ Troje naukowców z UMB zdobyło granty w konkursie NCN MINIATURA. Dr Emilia Sokołowska zdobyła grant naukowy w wysokości 50 tys. zł na badania pt. „Czy cukier może zahamować insulinooporność? Ocena skuteczności i bezpieczeństwa izomaltulozy, trehalozy i tagatozy w odwracaniu oporności na insulinę u myszy karmionych dietą bogatotłuszczową”. Dr Anetta Sulewska z Zakładu Klinicznej Biologii Molekularnej pozyskała 50 tys. zł. na projekt pt. „Ocena ekspresji długich niekodujących RNA (lncRNA) we wczesnych stadiach zaawansowania gruczolakoraka płuca (AC)”. Dr Maria Magdalena Tomasiak-Łozowska uzyskała dofinansowanie w wysokości 50 tys. zł na projekt pt. „Poszukiwanie mechanizmu hamowania procesu retrakcji skrzepu i fibryny u chorych na astmę. Rola dysmutazy ponadtlenkowej, mieloperoksydazy i mitochondriów płytkowych”.

11 Ilona Zaręba i Joanna Stelmaszewska z projektem „Wyciszenie ekspresji białka PRODH/POX narzędziem w walce z rakiem” zwyciężyły w konkursie

„Technoalent UMB”. Opiekun merytoryczny projektu - dr Izabela Prokop, adiunkt w Zakładzie Chemii Leków.

12 Stopień doktora habilitowanego nauk medycznych otrzymał dr Tomasz Bonda.

13 Krzysztof Drygalski, student 5 roku kierunku lekarskiego otrzymał stypendium w ramach programu „100 stypendiów na 100-lecie odzyskania niepodległości”.

■ Eksperycki wykład prof. Javiera Rupereza z San Pablo University Madrid pt.: „Metabolomics assessment of interactions between statins and antiplatelets in the evolution of ischemic heart disease after acute myocardial infarction”, Aula Magna UMB.

15 X Konferencja „Leczenie bólu oraz postępowanie terapeutyczne w medycynie paliatywnej”, Białystok. Organizator: Klinika Anestezjologii i Intensywnej Terapii.

■ Wiarygodność wyników badań oceny właściwości toksycznych prowadzonych w CMD UMB potwierdzona Certyfikatem Dobrej Praktyki Laboratoryjnej UMB.

17 Wręczenie nagród naukowych i dydaktycznych za 2017 rok.

19 Spotkanie Opłatkowe Środowiska Akademickiego.

21 Dr Marta Szekalska z Zakładu Farmacji Stosowanej Wydziału Farmaceutycznego pozyskała 50 tys. złotych na projekt „Perspektywy wykorzystania alginianu sodu i jego oligosacharydów do otrzymywania mukoadhezyjnych lamelek z posakonazolem do podania dopoliczkowego” w ramach konkursu MINIATURA 2.

27 Minister zdrowia wyróżnił 5 studentów UMB stypendiami za wybitne osiągnięcia w roku akademickim 2018/2019. Wyróżnienie otrzymali: Klaudia Berk, studentka VI roku kierunku lekarskiego, Tomasz Charytoniuk, student VI roku kierunku lekarskiego, Krzysztof Drygalski, student V roku kierunku lekarskiego, Anna Krętowska, studentka V roku kierunku lekarskiego, Marta Rydzewska, studentka VI roku kierunku lekarskiego. ■

**OPRACOWANIE:
MUZEUM HISTORII MEDYCyny
I FARMACJI UMB**